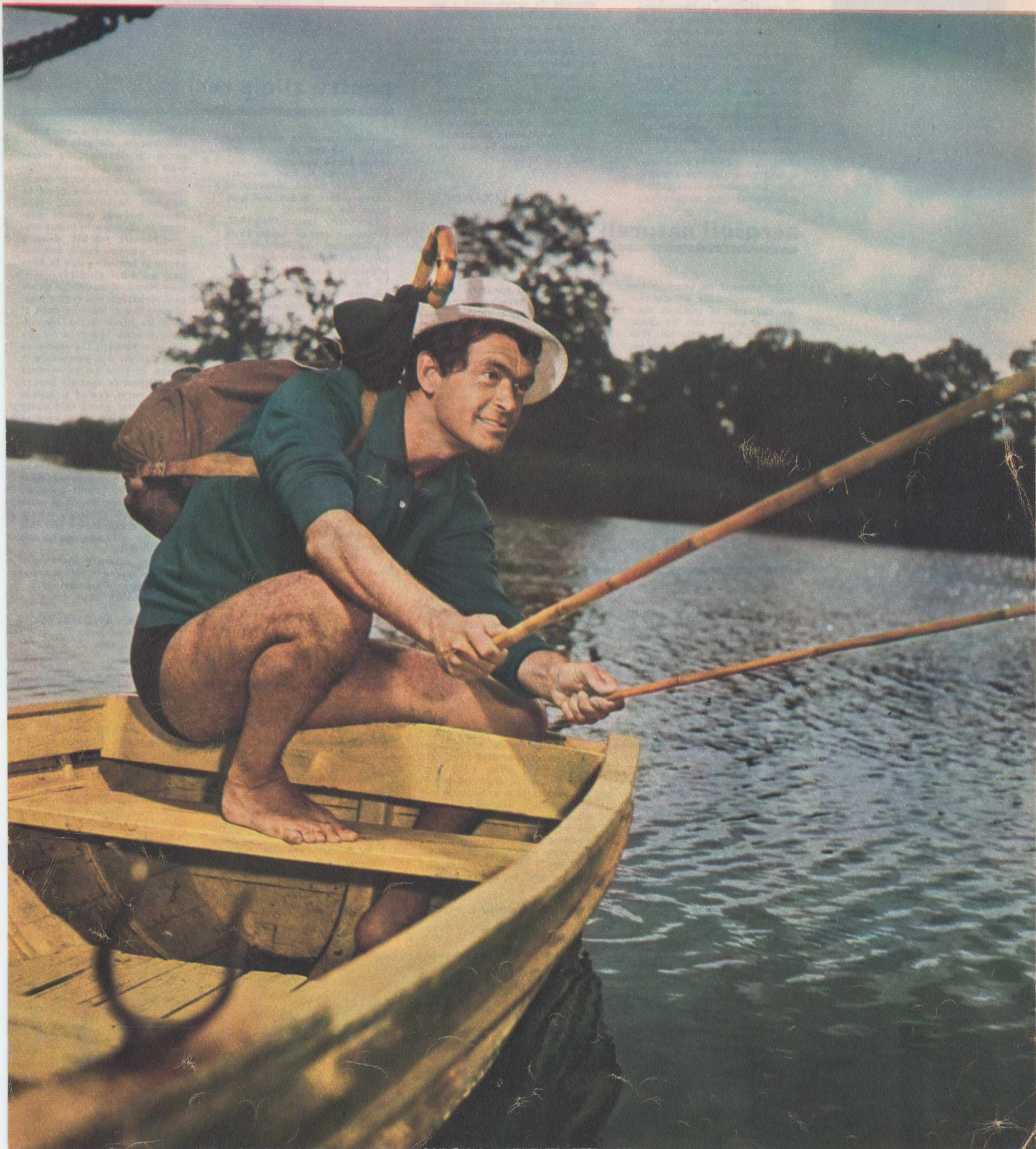

ANUL XV NR. 45 (597) — 5 noiembrie 1966

Proletari din toate țările, uniți-vă!

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

noul an de învățămînt agrozootehnic de masă

Între 1 și 15 noiembrie are loc în întreaga țară deschiderea cursurilor în noul an de învățămînt agrozootehnic de masă. Pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a acestor cursuri au fost desemnați lectori specialiști din unitățile agricole de producție, stațiuni experimentale, licee agricole, tehnicieni agricoli, profesori care predau obiectul agriculturii în școlile generale de 8 ani și alții. Zeci de mii de cursanți — țărani cooperatori și lucrători din unitățile agricole de stat — vor participa la lecții, seminarii, lucrări practice legate de activitatea pe care o desfășoară pentru dezvoltarea producției vegetale și animale.

Specific anului de învățămînt agrozootehnic 1966-1967 este faptul că în toate unitățile cooperatiste au luat ființă cicluri de aprofundare a cunoștințelor după specificul unităților. Aceste cicluri vor da posibilitate absolvenților anului al III-lea să-și ridice în continuare nivelul cunoștințelor profesionale. La aceste cicluri (cultura plantelor de câmp, cultura legu-

melor, cultura pomilor, cultura viței de vie, creșterea animalelor), a căror durată va fi de un an, vor participa cadrele de bază din unitățile cooperatiste, brigadieri, șefi de echipe, membri cooperatori absolvenți din ultimii doi ani ai cursurilor de masă.

Pentru a veni în sprijinul cursanților din toți anii, Consiliul Superior al Agriculturii a editat noi manuale într-un tiraj de 117 000 exemplare pentru ciclul de trei ani și de 280 000 de exemplare pentru ciclurile de aprofundare a cunoștințelor. Pentru însușirea temeinică a cunoștințelor teoretice se vor face vizite cu caracter de schimb de experiență la gospodăriile agricole de stat și cooperativele de producție frunțase.

Pentru țărani cooperatori necuprinși în această formă de învățămînt vor fi organizate cicluri de conferințe agrozootehnice strîns legate de specificul local.

Radu LIXANDRU

aerosoli naturali

De aproape un secol se cunosc proprietățile terapeutice ale salinelor în tratarea alergiilor și a unor boli ale căilor respiratorii. În unele țări (Polonia, de pildă) în vechile mine, în care exploatarea sării e sistată, au fost instalate chiar secții sanatoriale, dotate cu personal medico-sanitar, paturi și aparataje necesare.

Și în țara noastră au început, în ultima vreme, să fie îndrumați spre saline bolnavii cu afecțiuni bronhopulmonare cronice. Astfel, cîteva zeci de asemenea bolnavi (majoritatea mineri) au coborît zilnic cîte două, trei ore în salina din Praid (Regiunea Mureș-Autonomă

Maghiară). S-a constatat că în starea lor au intervenit ameliorări importante și chiar vindecări.

Mediul subteran acționează sub forma unor aerosoli naturali fluizi, compuși din suspendarea în aerul umed, lipsit de alergeni, a particulelor fine de clorură de sodiu și iod ionizat. La vindecare contribuie de asemenea concentrația mărită de bioxid de carbon, temperatura optimă constantă (19-21°C) și o presiune mărită a atmosferei ionizate, care este ferită de orice influență nocivă a curenților de la suprafața pămîntului.

I. STRĂUȚ

un pod nou peste olt

Exploatarea forestieră din bazinul pîrului Băiașu, afluent pe stînga al Oltului, a necesitat construirea unui drum forestier, iar asigurarea legăturii cu drumul național Rm. Vilcea-Sibiu (DN 7) de pe celălalt mal al Oltului, a impus traversarea acestuia printr-un pod, la cîteva km în aval de stația Cornetu.

Avînd o înălțime de 13 m, podul se continuă cu un viaduct-pasaj superior, rezolvat prin cadru de beton armat cu trei deschideri de cîte 17,50 m peste calea ferată Sibiu-Piatra Olt și DN 7. Întreg sistemul pod-viaduct însumează 137 m lungime și a fost calculat pentru traficul de drum public, avînd o parte carosabilă de 7 m cu trotuare de 1 m lățime. Podul a fost executat din betoane și oțeluri de marcă superioară. Utilizarea pe scară largă a placajelor cu peliculă de tegofilm, a panourilor

de cofraj și a grinzilor metalice de inventar, a permis realizarea de importante economii de material lemnos.

Avînd o multiplă funcționalitate — forestieră, rutieră și turistică — podul Băiașu constituie una din realizările importante în domeniul construcțiilor de acest gen.

Înainte de construirea acestui pod, unitățile de exploatare forestieră din această zonă recoltau anual circa 4 300 mc masă lemnoasă. Datorită posibilităților create prin construirea podului Băiașu, volumul masei lemnoase recoltate anual s-a ridicat la 24 000 mc, asigurîndu-se totodată deservirea intereselor populației, care pe o rază de 25 km nu dispunea de nici un pod de trecere peste Olt.

Valeriu I. POPA

pentru zilele reci

— Ce surprize ne pregătește fabrica dv. pentru iarna ce se apropie?

Întrebarea a fost adresată tov. Dinu Vasile, director al întreprinderii «Cauciucul quadrat» din București.

Pentru iarna 1966-1967, creatorii noștri au realizat 25 de modele noi de încălțăminte (deși în planul nostru nu erau prevăzute a se crea decît 10); 17 din acestea au și fost contractate de organizațiile comerciale: 5 modele de șoșoni pentru copii, 8 modele pentru adolescente și 4 modele de șoșoni de damă. O caracteristică a modelelor noi o constituie îmbunătățirea accesoriilor metalice și eliminarea fermoarelor — sursă permanentă de defecțiuni și, deci, de necazuri pentru cumpărători ca și pentru prestigiul fabricii. Evident că la baza creării noilor modele a stat linia modei 1967 în domeniul încălțămîntului.

Cum asigurați îmbunătățirea calitativă a produselor, ținînd seama că, deși în ultimii ani au scăzut foarte mult, mai există totuși reclamații din partea consumatorilor?

În afară de măsurile luate pentru ridicarea nivelului calitativ al accesoriilor metalice (sursa multor reclamații) s-au luat și altele, îmbunătățindu-se tehnologia. Astfel, s-a generat croirea mecanizată a tă-

pilor de cauciuc și a unor piese componente ale galoșilor, șoșonilor și cizmelor; s-a mecanizat capsarea accesoriilor metalice; s-au confecționat dispozitive speciale pentru marcare înălțimii încălțămîntului, care permit evitarea oricăror diferențe în plus sau în minus etc.

— Ne-ați vorbit despre șoșoni pentru copii, adolescente și femei — dar la bărbați nu v-ați gîndit?

Numărul modelelor de șoșoni bărbătești nou-create este, în mod firesc, mai mic decît al celor de damă: 3 modele noi. Deci, precum vedeți ne-am gîndit și la bărbați. De asemenea ne-am gîndit și la persoanele în vîrstă, ca și la cei ce necesită o încălțămîntă specială pentru mediul rural, creînd și asemenea modele: ghețe călduroase din postav și cauciuc, care se încălță direct pe picior. În același timp anul acesta am asimilat un nou produs: cizme de protecție pentru mineri. Ele au fost date spre încercare la mina Golești și au primit aprecieri favorabile. Sperăm că și Institutul pentru protecția muncii — la care cizmele se află încă în studiu — le va aviza tot atît de favorabil.

— O ultimă întrebare: cîți oameni se înnoiesc anual cu produsele fabricii dv.?

— Aproape două milioane.

A. ANGHELESCU

botanică și folclor

O expoziție cu o temă puțin obișnuită a fost deschisă de curînd într-una din sălile muzeului din Blaj. E vorba de un uriaș terbar care, pe lîngă că prezintă exemplare din aproape toate plantele care cresc în cîmpia și în munții din jurul Blajului, oglindește și felul în care ele sînt cunoscute în folclorul românesc.

În primul rînd sînt redate denumirile populare ale plantelor, din cele mai vechi timpuri și pînă azi, apoi proverbele legate de fiecare plantă în parte, zicători, ghicitori, cîntece,

poezii.

În afară de elementele folclorice legate de fauna locală a Blajului, expoziția mai prezintă vizitatorilor felul în care aceste plante sînt reflectate și în literatura cultă. Sînt redată versuri ale marilor noștri poeți: Eminescu, Coșbuc, Alecsandri, în care sînt cuprinse și florile care cresc în jurul Blajului.

Expoziția este cercetată cu interes de către vizitatorii muzeului. Ea va fi extinsă și va avea un caracter permanent.

B. SURU

curier

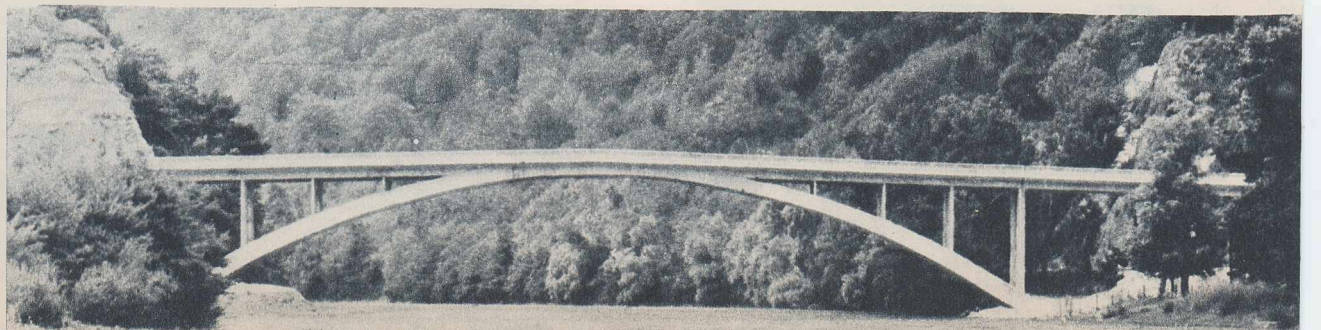
COPERTA
NOASTRĂ

Actorul IURIE DARIE într-un rol jucat numai pentru plăcerea sa.

Fotografie de
Hedy LÖFFLER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scîntei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scîntei”.

24 milioane kilometri în slujba sănătății

În cei 20 de ani de activitate a aviației sanitare din țara noastră s-au efectuat peste 200 000 ore de zbor, parcurgându-se mai mult de 24 000 000 km drum aerian. Au fost transportați circa 190 000 de bolnavi, accidentați, medici specialiști și personal mediu sanitar de însoțire, peste 700 000 kg de produse biologice, în special plasmă și sînge conservat — medicamente de primă urgență. S-au efectuat aproximativ 100 000 misiuni a-erosanitare, atingîndu-se cele mai izolate puncte din țară.

În toamna anului 1946, cînd a luat ființă, aviația sanitară avea la dispoziție doar 3 avioane și 5 piloți și era deservită de o singură stație Aviasan, care făcea cu greu față necesităților urgente de medicamente în satele bîncuite de epidemii.

În prezent, un număr de 120 avioane moderne — majoritatea fabricate în țara noastră — deservește cele 18 stații Aviasan din țară. Zeci de cadre experimentale: piloți și mecanici, un numeros personal medical de bord și de însoțire pe timpul transportului sînt gata să efectueze zboruri urgente.

Organizarea stațiilor Aviasan

este făcută în așa fel încît nici o localitate să nu fie la o distanță mai mare de o oră de zbor de un centru medical.

Actualmente în sarcina Aviasanului nu este numai transportul spre spitale al bolnavilor a căror stare gravă nu permite utilizarea altor mijloace de transport, ci și aducerea medicului specialist de la clinica sau spitalul regional la patul bolnavului, ca și transportarea produselor biologice: sînge conservat, plasmă, medicamente, în cazurile în care aceste produse sînt solicitate de urgență de către unitățile sanitare.

În timpul iernii, cînd Dunărea îngheață, unități Aviasan sînt dispersate pe aeroportul din Tulcea, pentru a deservi, din punct de vedere sanitar, zona Deltei Dunării.

În următorii ani se preconizează dotarea aviației sanitare cu un nou tip de avion bimotor de construcție românească și se va înființa o nouă stație Aviasan la Constanța-Tuzla, care va fi una dintre cele mai moderne din țară.

R. LUPAN

cînd vine iarna?

Sosirea lui noiembrie, cu primele ploii reci și primele nopți cu brumă, a ridicat, în mod firesc, semne de întrebare în legătură cu apropiata iarnă. Iată motivul pentru care am solicitat un interviu pe această temă tovarășului director adjunct științific C. SORODOC, de la Institutul meteorologic București.

— Cînd se poate spune că începe, în mod concret iarna la noi în țară?

— De la început trebuie spus că iarna din punct de vedere meteorologic nu are nimic de-a face cu cea calendaristică. Specialiștii definesc iarna țînînd seama de valoarea ei meteorologică, temperaturi medii zilnice sub zero grade, ninsori, existența unui strat de zăpadă. După datele Institutului meteorologic, care se întind pe o perioadă de peste 60-70 de ani, se constată o mare fluctuație de la an la an, atît în ceea ce privește data la care începe iarna cît și în ceea ce privește valoarea elementelor ei meteorologice. Prima zi cu ninsoare o constatăm de cele mai multe ori în bazinul inferior al Siretului, în Dobrogea și în Cîmpia Română, între 1 și 10 decembrie; dar au fost ani cînd aici a nins și în octombrie sau, dimpotrivă, abia în ianuarie.

— Există un specific al iernii românești?

— Din datele statistice ale institutului nostru rezultă că iernile așa-zis blînde sau foarte aspre se succed de la an la an,

fără însă a putea desprinde vreo regulă a acestei succesiuni. Caracterul iernii depinde de condițiile meteorologice, a căror variabilitate constituie o caracteristică, ele fiind rezultatul interacțiunii unei multitudini de factori care fac obiectul unor observații și cercetări permanente. Tot pentru aceste motive nu se poate afirma că iarna românească are vreun specific al ei. Datele meteorologice pluviometrice pun în evidență o mare diversitate a condițiilor de timp în timpul iernii de la o regiune la alta a țării. Astfel, nu rareori viscole puternice mătură Bărăganul, unde anual se înregistrează, în medie 5-6 zile cu viscol, pe cînd în Transilvania acest fenomen dacă se produce o dată la 1-3 ani.

— Si totuși cînd va veni iarna în acest an?

— Se apreciază că primele precipitații sub formă de lapoviță și ninsoare se vor semnala în regiunile din nordul țării către sfîrșitul primei săptămîni a lunii noiembrie, pe cînd în regiunea de cîmpie, primele ninsori treacătoare se prevăd abia în a doua jumătate a lunii.

Aceste manifestări de iarnă nu vor schimba însă aspectul de toamnă al lunii noiembrie, deoarece, precipitațiile, deși frecvente, nu vor cădea în cantitate abundentă și vor fi mai mult sub formă de ploaie și burniță.

Interviu realizat de Vasile BORDEA

un pește plimbăret

Locul în care se naște și crește peștele denumit **beluga** — elementul lui natural — este Marea Neagră. Beluga umele plasele pescarilor în special în apropiere de orașul Sfîntul Gheorghe, la vărsarea Dunării în mare. Dar iată că un grup de pescari au prins întîmplător, în apropiere de Măcin, o beluga de dimensiuni impresionante,

cîntărind 187 de kilograme. Peștele a fost vînat la o distanță de 100 kilometri de mare, lucru cu totul neobișnuit. Specialiștii cred că întîmplarea s-ar datoră temperaturii mai ridicate a Dunării, care a ademenit exemplarul ce s-a îndepărtat aventuros de bancul său.

Alexandru MIHĂILĂ

decada cărții sovietice

arheologie

Medieșu Aurit este o comună veche situată în raionul Satu-Mare. La hotarul ei se fac în momentul de față săpături pentru scoaterea la lumină a unei așezări dacice din secolele II-III e.n. Investigațiile arheologice au început în urmă cu doi ani, cînd în arătura din jurul comunei au fost descoperite foarte multe fragmente de ceramică străveche. La început, săpăturile, care sînt conduse de către arheologii Tiberiu Bader din Satu-Mare și Sever Dumitrașcu din Oradea, au dus la descoperirea a două mari cuptoare de ars vase aparținînd unor olari daci. Continuate, săpăturile au mai adus la suprafață încă cinci cuptoare și la descoperirea primelor urme ale așezării dacice din partea locului.

★

Muzeul regional din Baia-Mare, în colaborare cu Institutul de arheologie al Academiei au efectuat la Cuhea raionul Vișeu — considerat locul de obișnuit al lui Bogdan, voievodul românilor din Maramureș, primul domn independent al Moldovei — o campanie de săpături arheologice legată de o importantă etapă din istoria patriei noastre. Este vorba de cercetarea unei perioade din secolul al XIV-lea, cînd aici la Cuhea, așa cum dovedesc izvoarele documentare, era centrul voievodal maramuresean.

Săpăturile de la Cuhea efectuate între anii 1964 și 1965, sub conducerea arheologilor Radu Popa și Mircea Zdroba, au dus la descoperirea, în locul numit Grădina lui Cîrlig, a res-

turii unei reședințe feudale fortificate alcătuită dintr-o locuință mare și o incintă. Construcția, așa cum dovedesc urmele, a fost distrusă de un incendiu. Tot aici, au mai fost scoase la lumină unelte din epoca respectivă, ceramică românească și o interesantă colecție de pînteni.

F. URSEANU

culele-muzeu din raionul strehaia

Caracteristic secolului al XVII-lea, culele, locuințele fortificate, se păstrează și astăzi în diferite locuri din regiunea Oltenia. Ele aduc mărturie din vremuri frămîntate, cînd strămoșii noștri erau nevoiți să-și apere cu armele avutul lor.

Culele Olteniei, presărate pe văi, la poalele dealurilor sau pe culmi, au un stil bine definit. Sînt construite pe planuri pătrate sau dreptunghiulare cu două și trei caturi, legate prin scări interioare. Parterul, de obicei ocupat cu depozite, este, în general, lipsit de ferestre din motive strategice.

În raionul Strehaia, cîteva din aceste monumente ale istoriei patriei au fost de curînd restaurate.

Cula de la Iormănești, construită la începutul veacului trecut de familia Glogoveanu, își leagă numele de al Vladimirescului. Aici a poposit Tudor cîteva săptămîni. În camera unde

În cadrul «Zilelor culturii sovietice» (28 octombrie-6 noiembrie) la **Librăria universală din București** sînt prezentate publicului peste 1 500 de volume din cele mai reprezentative lucrări ale literaturii ruse și sovietice (beletristică, artă, științe sociale și tehnice).

Fotografie de G. AGAPIAN

a stat eroul se amenajează o colecție muzeistică ce cuprinde un portret al pandurului, patul în care a dormit și arme de luptă din timpul răscoalei de la 1821. O altă cameră va adăposti o colecție de costume vechi din Glogova și obiecte de uz casnic.

Pe Valea Motrului, cula lui **Ghiță Cuțui** de la Broșteni, de asemenea restaurată și electricificată de curînd, va adăposti o altă colecție de arme din timpul lui Tudor Vladimirescu.

Cea de-a treia clădire fortificată, cula **Grecescu**, restaurată în această vară, este cea mai veche, fiind construită în anul 1715. Cula Grecescu va adăposti de asemenea o colecție de arme. Acest monument istoric este cel mai semnificativ din punct de vedere al construcției: cula Grecescu are forma unui turn și crenelurile în opoziție, relevînd un stil arhitectonic deosebit.

Ion RUSU-ȘIRIANU

carte

O carte deosebit de utilă pentru tineret și cadrele didactice...

Clara Dan publică în Editura științifică o lucrare intitulată Intuiționismul lui Henri Bergson...

Să mai semnalăm în acest domeniu volumul Călinei Mare: Determinismul și fizica modernă...

Pasionantă cartea lui Fl. Arrianus, Expediția lui Alexandru cel Mare în Asia...

Merită a fi consultată cartea apărută la Editura militară privind rolul României în războiul antihitlerist...

Cartea lui N. Vătămanu de la începuturile medicinei românești...

Șoseaua Nordului a lui Eugen Barbu a apărut recent în versiune maghiară...

Două volume din proza (încă relativ puțin editată) Hortensiei Papadat-Bengescu...

Un foarte bun prozator de limbă germană, aproape de loc cunoscut cititorilor de limbă română...

Un volum din G. Bacovia — Versuri a apărut în colecția «Biblioteca școlară-lui».

Jean Giono, prozator de limbă franceză de prestigiu, cu incontestabilă vogă între cele două războaie...

Virgil Nemoianu publică la Editura pentru literatură universală un volum selectiv al lui P. Ch. Eliot...

Un interesant volum de articole și eseuri (în parte apărute în presă) publică la Editura Meridiană acad. prof. George Oprescu...

cinema

Innokenti Smoktunovski

Cinematograful «Republica» din Capitală găzduiește în aceste zile FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC...

Innokenti Smoktunovski, incontestabilă vedetă a cinematografului sovietic...

Verificat — nu există mine, coproducție sovieto-iugoslavă în regia lui Iuri Lisenco...

Călătorul cu bagaj. Consecințele dureroase ale lipsei de răspundere a unor părinți față de copii...

Femeia nisipurilor. Marile valori ale filmului japonez sînt din nou strălucit reprezentate pe ecranele noastre...

Un întreg circuit de idei despre împlinirea condiției umane, despre verificarea ei în înfruntarea nu cu o natură «infinită și ostilă»...

Jean Giono, prozator de limbă franceză de prestigiu, cu incontestabilă vogă între cele două războaie...

Virgil Nemoianu publică la Editura pentru literatură universală un volum selectiv al lui P. Ch. Eliot...

Un interesant volum de articole și eseuri (în parte apărute în presă) publică la Editura Meridiană acad. prof. George Oprescu...

disc

16-RXE-UZ36 este indicativul mult așteptatului «TITANIC-VALS» în colecția «Teatru pe disc» a Electrecordului...

muzică

Ne vizitează un ansamblu de balet de peste hotare, care aduce cu sine vechi tradiții în arta coregrafiei: baletul Teatrului Academic de stat «T.G. Șevcenko» din R.S.S. Ucraina...

Dirijorul Henrik Czyz din R.P. Polonă dirijează Filarmonica «George Enescu», în programele săptămânale obișnuite...

Un întreg circuit de idei despre împlinirea condiției umane, despre verificarea ei în înfruntarea nu cu o natură «infinită și ostilă»...

Jean Giono, prozator de limbă franceză de prestigiu, cu incontestabilă vogă între cele două războaie...

Virgil Nemoianu publică la Editura pentru literatură universală un volum selectiv al lui P. Ch. Eliot...

Un interesant volum de articole și eseuri (în parte apărute în presă) publică la Editura Meridiană acad. prof. George Oprescu...

plastică

În sălile Muzeului de artă a Republicii Socialiste România poate fi vizitată Expoziția de arte decorative din Republicile Socialiste Baltice...

Sala Magheru: Vlad Crivăț — grafică. 25 de lucrări care cuprind un registru tematic variat de la meditație și introspecție...

Sala Magheru: Tiberiu Nicorescu — grafică. O călătorie pe apele memoriei, către lumi interioare adesea pline de convulsii...

teatru

Piesa lui A. Arbuzov Bietul meu Marat — o dezbateră despre rostul și idealurile tineretului contemporan...

Debut: Nelu Ionescu autorul piesei Neîncredere în foisor. Piesa polițistă cu certe calități literare...

Dana Comnea

În aceleași zile a avut loc premiera piesei de mai sus și la Teatrul Național din Iași...

Lesage (1668-1747) cunoscut prin romanele sale «Gil Blas» și «Diavolul schiop»...

Vă semnalăm o premieră, de mult așteptată, la Teatrul de operă: «Marco Polo» de Lopez...

Și la pupitrul Radioteleviziunii vom face cunoștință cu un oaspete de peste hotare: dirijorul Horst Forster...

are o unitate careia i se încadrează Angela Macri, D. Dunea (minus supralicitările mimice), Doina Lazăr, Lucreția Racoviță, Marius Marinescu...

La 70 de ani, Sică Alexandrescu își continuă o bogată și entuziastă activitate. Recent a participat cu Teatrul Național la turneul din Ungaria și Austria...

Cocoșul negru, feeria în versuri, care a încântat generații, a văzut după decenii din nou lumina rampei pe scena Teatrului Național din Craiova...

Premieră pe țară cu o piesă originală, la un teatru popular. Inimosul colectiv din Mediaș (prezentat și la televiziune) a înfișșat comedia satirică a lui Al. Voitin...

televiziune

Lucky Marinescu

Duminică 6 noiembrie. O dată cu reluarea campionatului republican se reiau și mult apreciatele emisiuni de fotbal: Rapid-Universitatea, Steaua-Știința...

Luni 7 noiembrie. Transmisiune de la Moscova: Paradă militară și demonstrația oamenilor muncii...

Marți 8 noiembrie. Telecronica economică programează tema: «Construcții și construcții»...

Miercuri 9 noiembrie. Ultimul episod al filmului serial «Casa șerpilor»...

Joi 10 noiembrie. Filmul «Evadatul» o producție a studiourilor din R.P. Bulgaria...

Vineri 11 noiembrie. Regiunea Iași — o pagină a Atlasului folcloric (19.30) • După rubrica «Săptămâna»...

Sâmbătă 12 noiembrie. Val-Virtej (Emisiune «Auto-nu e!») în «Coliba lui Gauguin»...

DEZBATERI

În întreaga țară, Proiectul legii pensiilor suscită un viu interes. Prevederile acesteia sînt supuse dezbaterilor în adunări, în întreprinderi și instituții, prilejuiesc simpozioane, consultații și alte manifestări, cu prilejul cărora cetățeni de cele mai diferite profesii își manifestă puternica lor satisfacție față de noua mărturie a grijii cu care partidul și statul nostru înconjură pe cei ce muncesc. Pretutindeni se exprimă dorința unanimă de a sprijini prin fapte, direct în producție, noile măsuri; se fac propuneri și sugestii menite a completa și îmbunătăți conținutul Proiectului de lege.

O PUTERNICĂ EXPRESIE A DEMOCRATISMULUI NOSTRU SOCIALIST

La Combinatul siderurgic de la Hunedoara Proiectul legii pensiilor a fost dezbătut în cadrul unei adunări, la care au participat un mare număr de furnaliști, oțelari și laminoriști. Luînd cuvîntul, furnalistul Traian Sirbu a arătat că Proiectul de lege are un puternic caracter mobilizator, stimulînd nu numai interesul pentru ridicarea calificării profesionale a fiecăruia, ceea ce are ca efect creșterea salariului tarifar și implicit o pensie mai mare, dar și o mai trînică stabilitate a cadrelor în aceeași întreprindere.

Multi dintre cei prezenți au făcut o serie de propuneri referitoare la unele prevederi din Proiect. Laminoriștii Gheorghe Dimitriu și arătat că adeseori oamenii, în timpul activității de producție, pot avea scăderi ale posibilităților lor fizice, datorate unor împrejurări independente de voința lor. Aceasta, a continuat el, poate influența negativ salariul tarifar și fără îndoială pensia, mai cu seamă dacă perioada respectivă se situează în ultimii 10 ani dinaintea împlinirii vârstei de pensionare. Iată de ce, a încheiat el, consider că ar fi bine ca la calculul pensiei celor din grupele I și II de muncă, cei 5 ani consecutivi din care se face media salariului tarifar să fie aleși de viitorul pensionar din ultimii 15 ani ai săi de activitate.

Propuneri asemănătoare, izvorîte din dorința de a îmbogăți conținutul Proiectului de lege a pensiilor au fost făcute și în cadrul dezbaterilor ce au avut loc în alte localități. Inginerul N. Birsan de la Stațiunea agricolă experimentală Brașov, referindu-se la faptul că limita de vîrstă a celor care lucrează în domeniul cercetării poate fi prelungită la cerere cu 3 ani a făcut propunerea ca, într-un articol, să se precizeze dacă la cumulul pensii cu salariul, pentru pensionarii menținuți sau reincadrați în muncă, se ia în considerație pensia suplimentară.

Medicul M. Gabrielescu dintr-o unitate spitalicească a raionului 23 August din București a arătat că, întrucît în actuala legislație ocuparea unui post prin concurs este considerată un transfer la cerere, ar însemna că din această cauză, îndeosebi

medicii, nu vor putea beneficia la pensionare de avantajele acordate pentru continuitate în aceeași unitate. El a propus ca la capitolul care reglementează continuitatea în muncă să se includă o prevedere în sensul că transferul prin examen este considerat continuitate în muncă.

Profesorul emerit Ion Zaharia din Constanța a propus ca la capitolul 6 să se precizeze că vechimea în muncă pentru pensionare să se stabilească în primul rînd pe baza carnetului de muncă, ceea ce ar asigura întocmirea operativă a dosarului de pensie și ar evita ca viitorii pensionari să depună eforturi pentru a-și procura tot felul de acte. În legătură cu aceeași problemă, cauzangiu Gh. Dăscălașu de la Aтелиerele de reparat material ruland Nicolina-lăși a arătat că ar fi bine ca legea să stabilească norme, termene precise și răspunderea materială pentru cei care întîrzie întocmirea dosarului de pensionare. De asemenea în lege ar putea fi stipulate obligativitatea întreprinderilor și instituțiilor de a întocmi actele de pensionare în așa fel încît cei pensionați să primească drepturile bănești ce li se cuvin chiar din prima lună de la încetarea activității în producție. Prim-maistrul Matei Bîtea de la Combinatul siderurgic Reșița a propus ca în lege să se prevadă avantaje pentru cei care ani îndelungați au lucrat în munci de noapte. Dumitru Ionescu, muncitor la uzinele «Semănătoarea» București, a sesizat că formularea art. 12 nu este suficient de clară. El a arătat că pentru grupele I și II procentele de continuitate se aplică dacă angajații au prestat munci grele 20 de ani, fără însă a se preciza dacă este vorba de ultima parte a activității. Dumitru Ionescu a propus ca această perioadă să nu fie delimitată, dacă munca a fost prestată efectiv, fie că angajatul era sau nu în ultimii ani dinaintea pensionării.

Dezbaterile Proiectului legii pensiilor continuă. Ea atrage în discuții constructive mase largi, constituind o expresie a înaltului democratism al orînduirii noastre socialiste.

C. TOTOIANU

PROPUN

UNELE PRECIZĂRI

Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. și Proiectul de lege privind acordarea pensiilor au stîrnit o firească bucurie și un interes deosebit în rîndul tuturor categoriilor de oameni ai muncii. Noile măsuri oglindesc grija părintească pe care partidul o poartă cetățenilor patriei și după încetarea activității lor în cîmpul muncii.

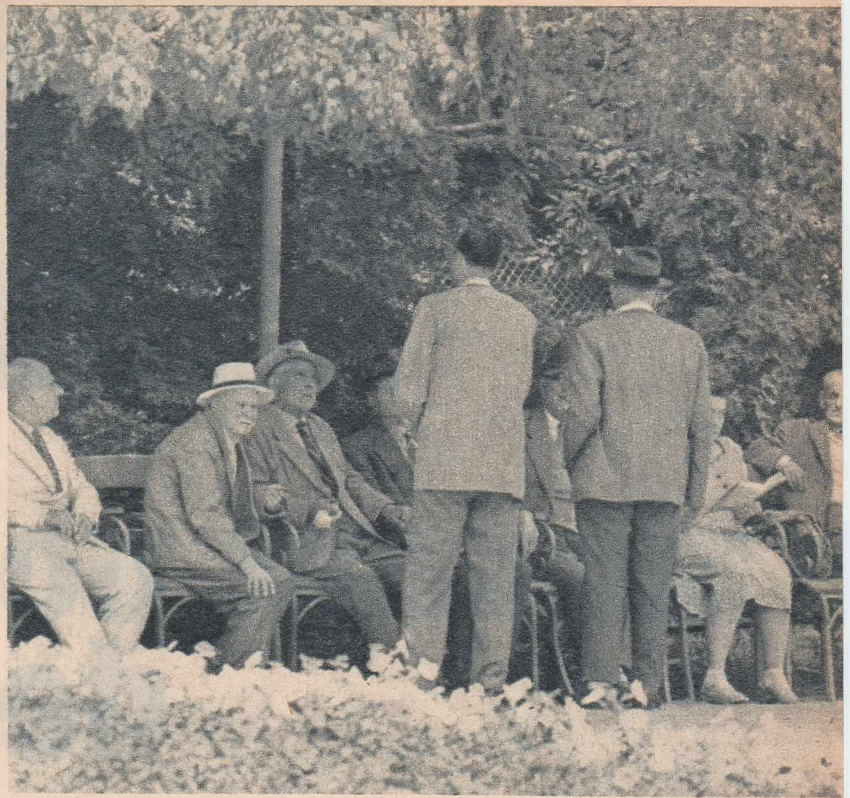
Am studiat foarte atent Proiectul noii legi a pensiilor și în cele ce urmează vreau să fac o observație cu privire la pensia suplimentară. Astfel, consider că titlul II, cap XIV, art. 72 (1) din Proiectul de lege nu este suficient de clar redac-

tat. Se arată doar că această contribuție este de 2 la sută din salariul tarifar de încadrare, iar la art. 74 (1) se precizează că pentru cei care au contribuit cel puțin 10 ani la fondul acestei pensii, cuantumul pensiei suplimentare va fi de 14 la sută din salariul tarifar folosit la calcularea pensiei de asigurări sociale. Părerea mea este că trebuie să se arate de la ce dată și cit timp sînt obligați să contribuie salariații cu cota de 2 la sută din salariul lor, dacă (din diferite motive) se poate întrerupe și relua cotizația. Această cotizație se va reține pe statul de

plată ca și impozitele sau se va introduce o altă procedură de lucru?

Cred că este de asemenea necesar să se precizeze că pensionarii care-și continuă activitatea la cererea întreprinderilor sau cei care cumulează pensia cu salariul pe perioada reglementată de lege pot să contribuie și ei la fondul pentru pensia suplimentară și în consecință — li se va stabili un cuantum al pensiei pe baza timpului total cotizat.

Eustațiu IONESCU
recepționar la I.R.A.-8,
Craiova, deputat în Sfatul popular al orașului

PENSIA SUPPLEMENTARĂ, O DISPOZIȚIE PLINĂ DE UMANITARISM

Prin nouțetea și originalitatea sa, instituirea pensiei suplimentare reprezintă o contribuție importantă la îmbunătățirea legislației noastre în materie de pensii. Art. 76 (2) prevede că pensia suplimentară se plătește deosebit de pensia de asigurări sociale de stat și indiferent de cuantumul acesteia. De aici rezultă că în condițiile Proiectului nu există altă limitare a cuantumul pensiei decît aceea corespunzătoare muncii prestate de salariat, adică de contribuția acestuia la dezvoltarea și proșpăirea patriei.

În aceste împrejurări pensia depășește sensul său pur economic, iar dreptul la pensie dobîndește înțelesul superior al unei legături intime și trînică între activitatea îndelungată a salariatului și înflorirea multilaterală a patriei socialiste. Art. 76 din Proiect precizează, în adevăr, că pensia suplimentară se bazează pe principiul mutualității între angajații care contribuie la alimentarea fondului comun destinat plății pensiei suplimentare.

Consecvent cu acest principiu deosebit, art. 72 din Proiect prevede pentru înfăptuirea lui eficientă ca fondurile necesare pentru plata pensiilor suplimentare să se formeze dintr-o contribuție de 2% din salariul tarifar lunar al tuturor angajaților, iar Banca Națională a Republicii Socialiste România va plăti la fondul astfel constituit și alimentat o dobîndă de 1,5%.

E cazul să ne oprim puțin asupra acestei prevederi, ca să ne amintim că în vechea Romînie contribuția salariatului la fondul de pensii era de 10% din salariul său lunar. Or, în condițiile Proiectului, salariatul poate obține astăzi fără nici o rețineră din salariul său (art. 4) pensia pe care altădată salariatul nu o putea realiza decît prin acea contribuție lunară de 10%.

Contribuția de 2% instituită prin art. 72 din Proiect, permite pensionarului să încaseze un spor apreciabil — cafe poate ajunge pînă la 14% și care depășește în orice caz nivelul pensiei pe care altădată salariatul o putea obține numai grație acelei contribuții împovărătoare de 10%.

Din această confruntare cu trecutul rezultă prin urmare și sub acest aspect condiția mai bună a pensionarilor din zilele noastre.

Referindu-se la persoanele care beneficiază de ajutor social, Proiectul arată că pensia suplimentară a acestora se calculează pe baza mediei salariilor tarifar din ultimii 5 ani de activitate consecutivă. În cazul beneficiarilor de ajutor social, invalizi — care au lucrat mai puțin de 5 ani — pensia suplimentară se calculează în funcție de media salariilor tarifar lunare din perioada de activitate.

Prezintă un interes deosebit pentru persoanele ce se află în preajma pensionării dispoziția Proiectului care nu conferă dreptul la pensie suplimentară salariaților care au contribuit mai puțin de 12 luni la fondul pentru pensia suplimentară, cu excepția pensionarilor de invaliditate și cei urmași, cărora li se recunoaște o pensie suplimentară aferentă unei perioade de contribuție de 1-2 ani. Persoanele exceptate de la dreptul la pensie suplimentară vor primi înapoi sumele plătite de ele cu titlu de contribuție la fondul pensiei suplimentare.

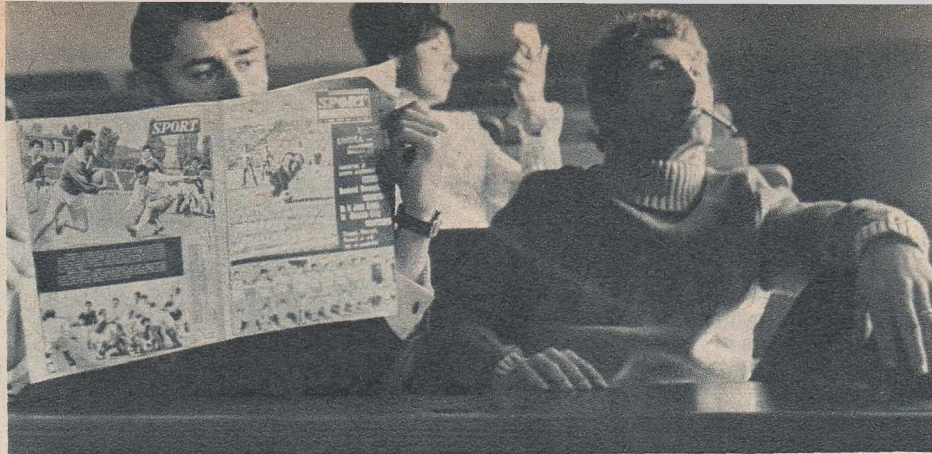
O dispoziție plină de umanitarism privește pe angajații care au împlinit limita de vîrstă sau sînt invalizi și au încetat activitatea fără a putea fi înscrși la pensie sau ajutor social, deoarece nu îndeplinesc cerințele legii. Proiectul acordă și acestora dreptul la pensie suplimentară dacă au contribuit cel puțin 12 luni.

Pensia suplimentară cuvenită urmașilor este de 50% pentru un urmaș, 75% pentru doi urmași și de 100% pentru trei sau mai mulți urmași. Rezultă și din această măsură că Proiectul înțelege să asigure nu numai pe salariații înșiși, ci și pe urmașii acestora în condițiile cele mai echitabile.

Proiectul mai prevede că pensia suplimentară se stabilește o dată cu pensiile de asigurări sociale sau cu ajutoarele sociale, de către aceleași organe și cu aceeași procedură. În acest mod se simplifică la maximum realizarea dreptului la pensia suplimentară.

În fine, Proiectul asimilează pensia suplimentară cu pensia de asigurări sociale în ceea ce privește regimul cumulului, a recalculării pensiei, pierderea dreptului la pensie sau suspendarea plății acesteia. Cu alte cuvinte dispozițiile care reglementează aceste situații cu privire la pensiile de asigurări sociale se vor aplica în mod corespunzător și la soluționarea pensiei suplimentare.

Mircea REBREANU
judecător

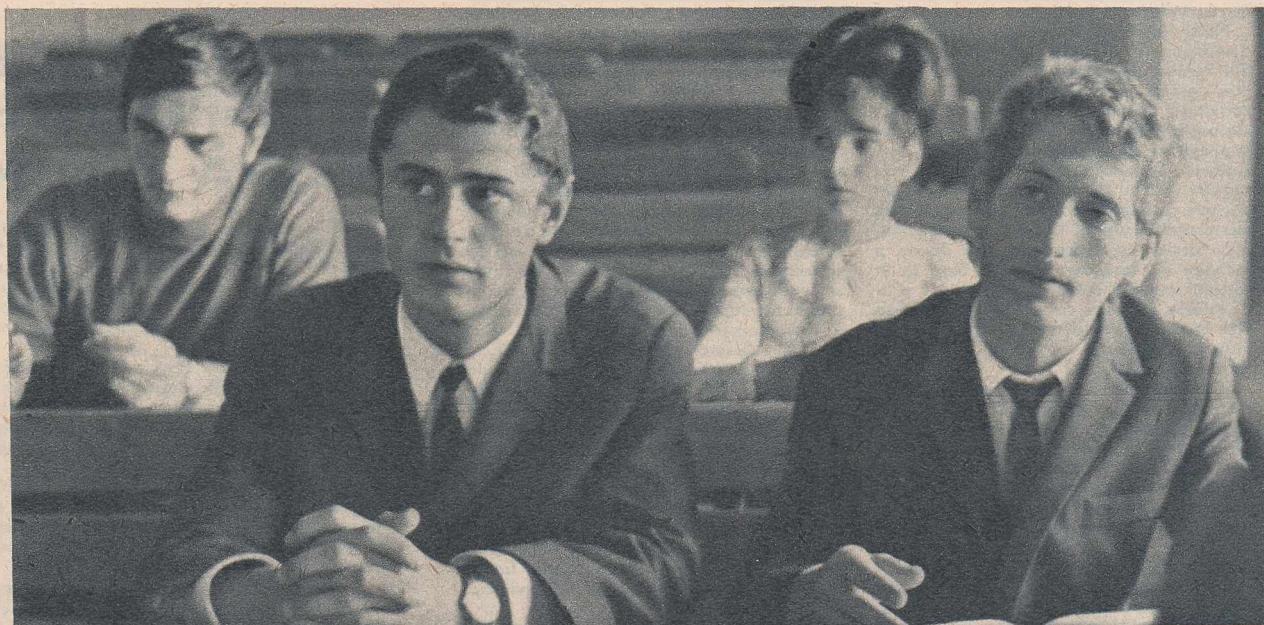

Dacă te instalezi comod în fundul amfiteatrului, mai poți citi vreun «Sport» în timpul cursului, mai aprinzi o țigară, mai arunci o privire în oglindă. Nu te plictisești. Dar rămân dădora restanțele pentru toamnă (fotografia din stânga); și totuși, nu găsești că e mai logic, mai civilizată, să se vină la cursuri îmbrăcat decent și să se asculte prelegerea cu atenție? (fotografia de jos).

din nou despre

politetea cea de toate zilele

de Sanda FAUR

Pe biroul colegului de la secția scrisori, curierul de dimineață a alimentat din nou dosarul «Politeții», al «foamei de politețe», cum propunea cineva să i se spună. De aproape trei luni, de când revista a publicat materialul «Politetea cea de toate zilele...», dialogul nostru cu cititorii pe tema comportărilor frumoase s-a reinnoit necontenit. Corespondenții întrebă. Comentează. Încearcă interpretări personale. Dar, mai ales, țin să capete unele îndrumări precise de conduită. Avalanșa acestora de bine-intenționate întrebări are o calitate în plus: vîrsta foarte tînă a semnatarilor. Tinerii — e evident — țin să-și polizeze manierele, vor să-și îmbogățească deprinderile elegante, să se descurce dezinvolt și corect în orice situație dată. Dosarul «Politeții» e, realmente, unul din cele mai concludente și mai interesante de răsfoit.

Am ales totuși — poate și pentru că ne stimula polemic condeiul — o frază cam sceptică din scrisoarea studentului timișorean I.V.: «Și, totuși, nu credeți că manierele elegante sînt niște haine cam strîmte pentru gesturile vieții, uneori incomode și exterioare, nu considerați că

ele sting din franchețea comunicării omești și îndeamnă la un soi de minciuni convenționale, la zimbete mimate și fără căptușeală afectivă?»

Tînărul nostru corespondent încearcă să-și formuleze gîndurile de la o anumită altitudine a ideii și tocmai acesta ni se pare lucrul cel mai surprinzător. Pentru că I.V. pare să ignore însăși esența politeții și să confunde manierismul forțat, confecționat, cu miezul adînc al comportării prevenitoare a oamenilor. Politetea, dragă tovarășe I.V., nu e o crustă falsă ce înveșmîntează purtările zilnice, nu este un adaos artificial, o peliculă mată cu care se ascunde un «altceva» interior, ci în primul rînd expresia necesității omului de a trăi în relații omești cu semenii săi. Este un act prin definiție social. Un act de inteligență și cultură. Și, dacă vreți, o marcă de caracter. Lipsa de politețe — manifestată pe planurile ei cotidiene, elementare — irită. Indispune. Indignează. Mihnește: o știm din proprie experiență cu toții. Lipsa de politețe este un act antisocial, oriunde s-ar petrece el: pe stradă, în casă, la facultate, în sala de spectacol sau de expoziție, la locul de muncă. Poate chiar

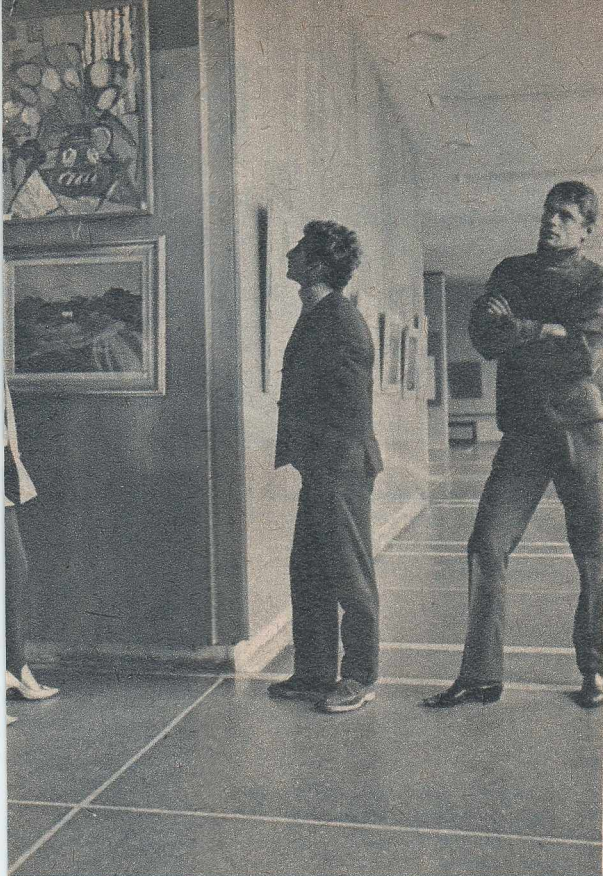
în primul rînd la locul de muncă.

POLITEȚEA PRIMULUI «8»

Sîntem colegi, nu-i așa? Prin urmare, pe deplin egali în drepturi. În tot felul de drepturi. Să aprindem — de pildă — o țigară după alta, chiar dacă colegul nostru mai vîrstnic a renunțat de mult la tutun și fumul îl chinuie. Să spunem un banc mult prea decoltat, chiar dacă de față nu sînt numai bărbați cu gustul puțintel cam gros. Să lăsăm mereu deschisă ușa de la birou, chiar dacă colega din dreptul ferestrei ne-a rugat de zece ori pe dimineață să tragem ușa după noi. Să ridicăm trufaș tonul la proaspăta stagiară care «poate să suporte, e tînără, așa se învață meseria». Să conversăm la unicul telefon din birou cincisprezece minute, cu voce forte, «pentru că nu am secrete față de nimeni», despre aprovizionarea excelentă cu gogoșarii din piața Obor. Să ne îmbulzim a ieși primii pe ușa sălii de ședințe și a ocupa primii locurile din autobuz, chiar dacă colega mai puțîn tînără se află exact în spatele nostru. Să răspundem răstît la o întrebare cuviincioasă, pentru că, ce să-i

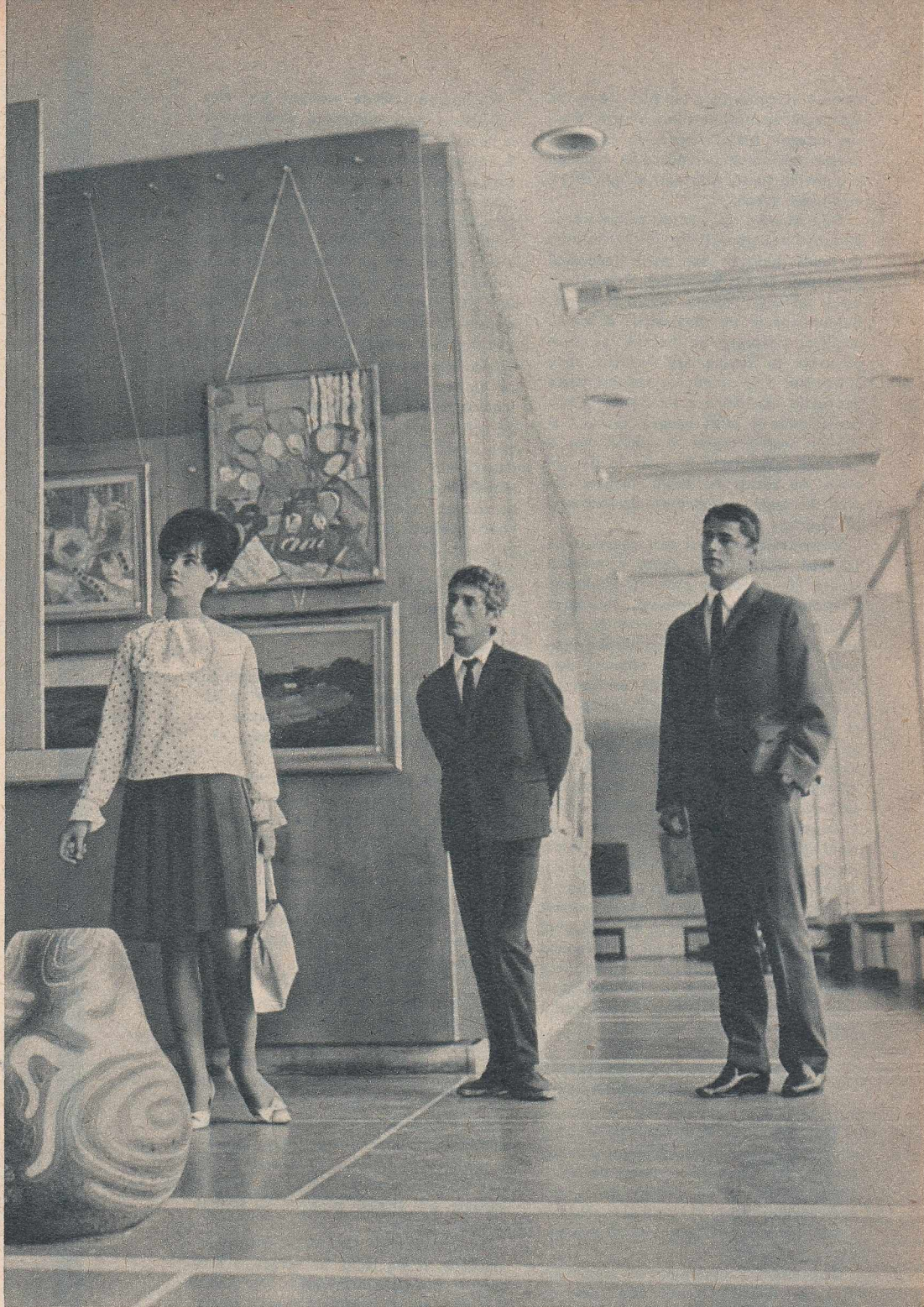
faci, sîntem «frînți de oboseală» la aceasta... »

Fleacuri, nu? Banalități, nu? De ne comentate ironic, satiric, umoristic, vorba, cîntecul sau caricatura. Dar sîntem neștiutori cu sinceritate: cîți din noi nu simțim ce consum de energie nervoasă risipește datorită acestor «neînsemnate aspecte negre ale coexistenței cotidiene din timpul primului «8», cît de năsturește o enervare pornită de la asemenea fleac! Cinci minute de irit pot afecta un întreg ceas de muncă uneori te pot indispune pe ziua întreagă. Oare o comportare mai atentă și mai datoritoare față de colegul de muncă subliniem, în mod special față de coliga (de muncă!) ar însemna un atentat «libertate» de manifestare a individualității, o contrafacere a naturii sale, a țărilor sale de moment? Oare nepăsarea aceasta aparent nevinovată față de ce care lucrezi alături nu e eticheta unui egoism îngust și agresiv, a unei lipse de respect? (Respect care e întotdeauna în mod legitim, o monedă de schimb nu îl oferi, nu-l vei primi niciodată înapoi.) Dar politetea e în primul rînd «haina dorinței umane de a se înțel

Manifestarea «expansivă», prin gest și mimică, cu voce tare, a unor opinii dezaprobatoare, ni se pare total necuviincioasă (fotografia de sus).

Vizitarea unei expoziții este, evident, un act de cultură. Și cere o ținută corespunzătoare, o atitudine de respect față de munca artistului (fotografia din dreapta).

u omul de lângă el», cum spunea cineva, ar în al doilea — un act de autodisciplină, de stăpînire de sine; și, dacă nu mă înșel, tocmai aceasta conferă ființei umane superioritatea ei necontestată pînă în prezent...

..ȘI AL CELUI DE-AL DOILEA

Bunacuvîință vine dinăuntru, dar e constatabilă mai ales din afară. Se «vede» fără nici un efort, se «aude» perfect, mai cu seamă atunci cînd e... absentă. Atunci un paradox care, din păcate, e la îndemîna fiecăruia dintre noi. Există, de exemplu, o bunăcuviință a recepționării faptului de artă. Ritualul artistic — fie că se desfășoară pe pînza ecranului, în sala de teatru sau în cea de expoziție — presupune un act de generoasă dăruire din partea creatorului, care și-a pus ideile și simțurile la dispoziția noastră, din nevoia de a comunica ceva. E adevărat că nu întotdeauna se stabilește dorita comunicare artist-spectator, că nu întotdeauna ne place respectivul film, spectacol de teatru sau tablou, că nu putem ajunge întotdeauna la el. Cauza ține poate de insuficiențele acelei opere, dar, mai știi,

și de limitele capacității noastre de înțelegere artistică: în fond, formarea gustului e o chestie de educație îndelungată, de antrenament artistic, de cultură elaborată răbdător. Și atunci, cum reacționăm în fața acelei lucrări de artă? Mi s-a întîmplat, nu o dată, să asist în vreo sală de expoziții la foarte expansivă și zgomotoasă manifestare a «opiniilor» unor tineri asupra lucrărilor expuse. Mai întîi, poza: capul dat ușor pe spate, privirea strecurată cunosător printre pleoapele strînse, fruntea încrețită a profundă meditație. Apoi, explozia: tîmărul — de altfel purtînd adeseori însemnele unei «intelcualități» de clasă: favoriți prelungi, dacă nu și o barbă boemă, pulover negru cu guler înalt, pantalon insistent țighețat, centiron lat căzut pe șolduri — simte nevoia să-și împărtășească aprecierile. Cu voce tare, cît mai tare. Dezaprobator, cît mai dezaprobator. Ironic, cît mai ironic și tăios cu putință. Dar toată «superioara» lui manifestare critică nu este decît obrăznicie de bulevard, găunoșie lăuntrică, cinism insultător. Atitudinea aceasta ar fi echivalentă în sala de cinematograf, cu părăsirea ei ostentativă, la mijlocul filmului

«8 1/2» sau «Insula», cu comentariul auzibil pînă la balconul II, «așa o porcărie n-am văzut de cînd sînt!»; sau a anunțării — tot cu voce tare — a modului cum se rezolvă următorul moment de suspens din «Fantomas»; sau a dezghiocării din țiplă a unei bomboane exact cînd scena Electrei e mai tragică. Sau, sau, sau... Le știm cu toții, ne-au stricat nu o dată plăcerea savurării unui spectacol de artă. Poate că această lipsă de politețe față de creația artistică este una din cele mai agresive, mai dăunătoare, mai inacceptabile cu putință. Și împotriva ei nu este admisibilă nici o toleranță, nici o «delicată» și resemnată acceptare a inconștienței «exuberante» juvenile. Pentru că devenim astfel fără voie complici întru denigrarea artei.

ÎNTRU «TIPUL NEGRU» ȘI BLONDUL JOVIAL

Se pare că tot tinerii sînt cei care au mai pronunțat gustul pentru nonconformismele vestimentare. Faptul în sine nu e reprobabil, poate chiar dimpotrivă. În fond, tîmărul vrea să-și asigure vesti-

mentar o înfățișare cît mai individuală, cît mai consonantă cu personalitatea sa. Perfect. Vrea să iasă de sub tirania tiparelor în serie. De acord (în fond, nu devine însăși moda un conformism obositor, o imitație goală, atunci cînd e urmată servil, fără a o adapta la cerințele cu totul proprii ale fiecărei siluete, vîrste, personalități?). Dar în goana aceasta — din nou foarte «juvenilă» — după nota proprie în îmbrăcăminte, se ajunge nu o dată la extravagante de gust dubios, la originalități șocante, la penibile inadvertențe vestimentare cu împrejurarea sau ora dată.

Se «poartă» tipul negru: haină de skay neagră, pulover negru cu gulerul rulat pînă sub bărbie, pantalon negru, ciorapii și pantofii așijderi. La acestea, se mai scot din recuzită o abundentă figură negru-albăstruie — nu chiar tip Antoine, dar pe aproape — o barbă cu sau fără mustățile adiacente, niște ochelari negri cu ramă groasă și o stare de spirit corespondentă: tipul este un neliniștit, un tenebros bîntuic de spectaculoase angoase existențialiste, un tîmăr

(Continuare în pag. 8)

chinuit și chinuit. La *tipul negru* se asortează de minune cafea neagră, tăce-rea neagră, fumul negru de țigară al orelor nesfârșite petrecute la *Katango* și chewing-gumul mestecat cu plictis pe maxilarul drept.

Tipul blond e oponentul: pantalonii de plușcord bej, ghețele bej (ușor feminine ca linie), pulover bej, părul (eventual și barba), de un blond-bej. Primul era *tipul malefic*. Acesta e *tipul stenic*. Bej-luminos și pe dinăuntru: e jovial, familiar, cunoaște pe fiecare, se bate pe umăr cu fiecare, are înclinații spre culturism, e la curent cu absolut toate bancurile noi. Spre a se «asorta», bea coniac (dar și cafea neagră, întrucât și colegul negru făcuse la rîndul său o concesie coloristică în materie de coniac). Au totuși un dublu numitor comun: *Katango* și restanțele de examene în toamnă.

Veșmintele bej ca și cele negre nu se schimbă niciodată (se poate oare omul scoate din propria-i piele?!). Uniforma e omniprezentă, omnivalentă. Se poartă la cursuri, la teatru, la ceaiuri, la plimbare. Chiar dacă prinde o anume «patină», de ordin vizual și olfactiv, asta nu supără. Ba chiar îi dă un farmec aparte, puțin pervers, și în orice caz singular. Ce, ei sînt ca mulțimea aceea anonimă și plictisitoare de spectatori care vin la teatru cu costume călcate, cămăși albe și cravate «Select», de nu mai reușești să-i distingi unul de altul?

Împotriva unor asemenea opinii ținem să arătăm că există totuși o bunăcuviință vestimentară, o politețe a hainelor, după cum există și o ridicolă înfruntare a ei! Cine o ignoră, capătă pe loc pedeapsa: privirea, amuzată uneori, indignată alteori, și întotdeauna ușor compătimitoare a celor ce-i întîlnesc în cale. Poate că intervențiile mai energice nu ar fi chiar lipsite de efect educativ.

POLITEȚEA — CHESTIUNE DE CARACTER

Doi tineri își dau întîlnire și unul dintre ei (nu în mod obligatoriu fata!) întîrzie 10-15 minute. E un act de nepolitețe crasă, și nu numai pe planul convențiilor formale: timpul celui alt a fost disprețuit, starea crispată a așteptării — ignorată.

Împrumuți o carte pentru o săptămînă și ți se restituie peste șase luni: cu copertele sfîșiate, cu colțurile paginilor îndoite. E un act de dublă nepolitețe: la adresa binevoitorului posesor al cărții și la adresa cărții însăși.

Vii de la cursuri să ieși masa acasă și o repezi pe mama care vrea să știe ce notă ai luat la proiect: ești suficient de «matur», nu mai ai nevoie de tutelă cicălitoare. E o lipsă de delicatețe care poate răni cel mai profund sentiment omenesc, sentimentul matern.

Întîlnești conferențiarul de anatomie pe culoar și-l saluți cu țigara în gură și mîna în buzunar: ce, el nu fumează, el nu are momente de relaxare? E o bravadă de proastă calitate, un gest de mărginire intelectuală.

Ai urcat în tramvai o dată cu colega de seminar, dar nu-i cedezi locul: ce, tu nu ai lucrat ca și ea toată dimineața la planșetă, nu ești la fel de obosit? E un semn de inferioritate, nu de superioritate masculină.

De unde se poate deduce că între bunul-simț — binecuvîntatul și alesul bun-simț — și politețe se pot pune foarte adesea cele două liniuțe ale egalului. Și dacă unor tineri li se pare «șic» să nu fie convențional-politicoși, fals-curtenitori, le-ar place să constate că de fapt sînt lipsiți de cel mai elementar bun-simț?

Mă întreb, tinere student I.V. din Timișoara, dacă dumneata care înclini să crezi că deprinderile cuviincioase ar fi «niște haine cam strîmte pentru gesturile vieții, incomode și exterioare», care confunzi afectarea politetii cu salutarea dorință a oamenilor de a se menaja unul pe altul, mă întreb dacă dumneata însuși nu ai avut de suferit de pe urma celor ce au abdicat de la sfințele gesturi ale politetii de toate zilele. Pledezi pentru franchețea relațiilor și degajarea, firescul comportărilor. Aici sîntem în perfect consens. Dar mi se pare că pe undeva iar se încurcă noțiunile: acolo unde identifiți sinceritatea cu comportarea flască, cu exprimarea a tot ceea ce ne trece prin cap la un moment dat, cu manifestarea brută «așa-cum-nevine-la-un-moment-dat». Cîtă vreme viața socială este ea însăși o convenție liber acceptată, cîtă vremea se dovedește ea însăși drept o condiție esențială a existenței umane, nu-i putem desconsidera legile și cerințele ei interne. Iar bunăcuviința, politețea, este una din acestea. Nu avem voie să uităm lucrul acesta.

P.S. Cîteva răspunsuri pe care ni le solicită cititorii pe teme ce au preocupat și articolul de față.

Mihai Poștaru, comuna Chișoda — Timișoara.

— Firește, dumneata ai procedat elegant cînd ai coborît primul din autobuz și ai întins partenerii mîna pentru a o ajuta să coboare. De bună seamă că tînăra fată nu cunoștea încă această regulă cînd v-a reproșat gestul.

— Dacă într-o societate mai mare una din fete îți întinde mîna, e recomandabil să dai — sau să săruti mîna — tuturor celor de față.

— Cînd faci prezentări, ai obligația să rostești clar numele întregi ale ambelor persoane. Cei prezenți nu își vor mai repeta numele.

— Dacă ești prezentat de gazdă într-un cerc mai mare de oameni necunoscuți, nu ai obligația să dai mîna cu toți cei de față, ci doar să faci un gest amabil de salut. În unele situații, totuși, se poate săruta mîna persoanelor feminine (firește, la rînd, fără a face selecții speciale de vîrstă) și apoi să stringi mîna bărbaților.

Mariano Panait, Constanța. Interpelarea care vi s-a făcut pe stradă a fost total lipsită de bunăcuviință. Dar ținuta dumitale nu era totuși potrivită pentru o plimbare de după-amiază: pantalonul și bluzele sport cu cravată sînt recomandate pentru a merge la sport, pe munte sau — cînd e cazul — la plajă. În nici un caz la cursuri, spectacole, vizite ori plimbări pe bulevarde și prin magazine.

Rodica Alecu, Slatina. Pe mătusa dumitale în vîrstă o poți îmbrățișa, sărutul mîinii nu e de loc un gest obligatoriu pentru o fată tînără. Niciodată nu se mulțumește cînd un tînăr sărută unei tinere mîna.

Elena Ene, comuna Ostrav — Dobrogea. O tînără nu salută niciodată un băiat sau un grup de băieți. Așteaptă să fie mai întîi salutată și apoi răspunde (chiar dacă ea trece pe stradă și grupul de tineri stă pe loc).

Iulian Severin, București. Vom comunica Editurii tineretului dorința dumitale de a se asigura un tiraj corespunzător cărții lui Dan Bihoreanu despre manierele frumoase, în curs de apariție.

Fotografii realizate de S. STEINER

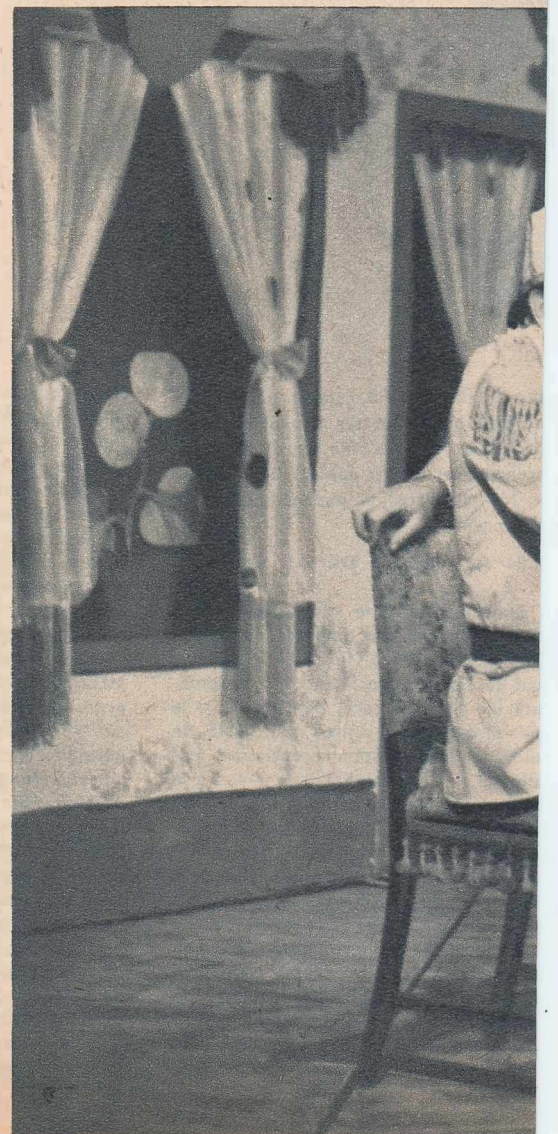
cu concursul Luizei LASZLO, a lui Ștefan THURY și Tudor COTAI-BĂ, din corpul de balet al Teatrului satiric-muzical «C. Tănase».

Se apropie premiera: «*Vara imposibila iubirii*» de D.R. Popescu. Repetă: Melania Ursu, Liviu Doctor, Aurel Branea.

Scenă din «*Damnațunea lui Adam*» de Deák Támás (Teatrul maghiar de stat). Interpreți: Dorián Ilona și Laszlo Gerő.

Celebra lectură a ziarului, moment din «*O noapte furtunoasă*» de I.L. Caragiale, cu Aurel Giurumia și Gheorghe Nuțescu.

Seri și dimineți de spectacole la CLUJ

Sosirea toamnei n-o identifici numai pe aleile Grădinii botanice. Frunzele cad, așișele urcă. Pe zidurile marelui oraș toamna își are una din multiplele ei fațete și în noul început de an: școlar, universitar, teatral, muzical.

— Ce joacă diseară la Național?

— Când dirijează Antonin Ciolan?

— Mămico, la păpuși e o piesă cu Zdreanță — «cel cu ochii de faianță»...

DIVERSITATE DE REPERTORIU...

Clujul e unul dintre orașele de provincie care oferă poate cele mai diverse și mai complexe aspecte ale repertoriului: Beethoven sau Ceaikovski la Filarmnică, «O noapte furtunoasă» la Național, baletul «Giselle» sau «De la Matei citire» la Operă, «Vrăjitorul din Oz» la Teatrul de păpuși.

Ca să nu mai vorbim de turnee (circa unul pe săptămână), filme, case de cultură...

Unele instituții de cultură și-au format un public al lor, devotat... Sistemul abonaților la teatru — practicat de pildă de Teatrul Național — ar trebui extins, folosit și de alte teatre.

SPECTACOLE DE IERI, DE AZI, DE MÎINE...

Reluări... premiere... repetiții...

S-au terminat efluviile magice ale primului concert — concertul festiv Ceaikovski dirijat de artistul poporului Antonin Ciolan... Poți, dacă grăbești pasul, să asști la ultimele aplauze ale spectacolului Caragiale. Precum se cuvine unui Teatru Național, stagiunea s-a deschis cu o mare operă a dramaturgiei noastre clasice. Directorul teatrului, cunoscutul regizor Vlad Mugur — așa cum și-a arătat în repetate rânduri intenția — a urmărit în primul rând omogenizarea colectivului, crearea unei echipe, cu un stil unitar specific, în care să se îmbine solidele tradiții ale Teatrului Național cu căutările moderne, cu o versiune contemporană scenică. Vă amintiți desigur de spectacole ca «Constructorul Solness», «Ifigenia», «Androcle și leul», «Fizicienii», «Orfeu în infern», «Vlaicu Vodă».

Anul acesta stagiunea s-a deschis evidențiind șirul căutărilor artistice de care pomeneam mai sus. Regizorul Ion Taub a căutat un limbaj scenic cât mai firesc pentru Ipingescu, Chiriac sau Rică. Cadrul scenic, creația pictorului Piliuță.

Eroii acelei «nopti de pomină»: Aurel Giurumia, Gh. Nuțescu, Valentino Dain, Al. Munte, Silvia Ghelan, Melania Ursu.

La Teatrul Național ne «întîlnim» și cu D.R. Popescu — în ipostaza de dramaturg bineînțeles. Repetițiile sînt conduse de Vlad Mugur și tînărul actor G. Motto. Piesa «Vara imposibilei iubiri» se anunță a fi captivantă prin fiorul ei de tragic autentic, prin sensibilitatea și luciditatea atît de caracteristice scriitorului. Piesa e închinată unei iubiri adevărate, împotriva superficiali-

tății, incertitudinilor, vulgarității...

Vor intra pe «afișul de repetiții»: «Părinții teribili» ai lui Jean Cocteau, «Prețioasele ridicole» și «Amorul doctor» de Molière, «Platonov» de Cehov.

Teatrul maghiar din Cluj ne-a invitat și el la un debut — o dezbatere de probleme ale eticii contemporane — cu «Damnațiunea lui Adam» de Deák Tamás în regia lui Horvath Bella. Protagonisti: Bistrai Maria, Dorián Ilona, Jenő Flora... Poate fi revăzut aici un spectacol impresionant prin monumentalitate, construcție arhitecturală, dedicat unei cunoscute opere a literaturii universale: «Tragedia omului» de Madach în regia lui O. Rappaport.

Șantier: «Act venețian» de Camil Petrescu și încă doi autori originali din Cluj: Marton Lili («Vrăjitorul vesel») și Mehes G. («33 scrisori anonime»).

Dar să nu-i uităm nici pe «Romeo și Julieta». Îi vom vedea în curînd pe această scenă.

Sîntem în împărăția magică a copilăriei. Zine și căței, balauri și pitici stau acirnați în cuiere, vișind la aventurile lor viitoare

Firește — și de autori clujeni...

MELOMANI! IUBITORI DE MUZICĂ

Poftiți la operă!

Iată ce veți vedea: la Opera română — «De la Matei citire» de Ion Nona Ottescu, baletul «Giselle» de Adam, «Walkyria» de Wagner, «Ana Lugojana» de Filaret Barbu și — într-o nouă montare și interpretare — «Rigoletto» de Verdi.

La Opera maghiară — «Triptic de balet» («Simfonia fantastică» de Berlioz, «Joc de cărți» de Stravinski și «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski), «Contele de Luxemburg» de Lehár, «Ciocanul satului» de compozitorul clujean Erwin Junger și «Cneazul Igor» de Borodin.

Cîteva clipe la Casa de cultură a studenților, a cărei echipă de teatru e... recidivistă în premii și distincții. Sub conducerea artistei Olimpia Arghir (pe care cu cîteva ore mai înainte am aplaudat-o pentru o impresionantă creație pe scena Naționalului: «Doamna Clara»), echipa repetă de zor.

— Mai multe, mai bine, mai

Versul arghezian a căpătat viață scenică: «Prisaca», spectacol la Teatrul de păpuși.

cu fizionomiile ce le-au fost create la Teatrul de păpuși de către pictorul Al. Rusan.

— Ne adresăm cu precădere copiilor, ne spune Vasile Dan, directorul teatrului, dar nu-i uităm nici pe maturi. Pentru cei din urmă am realizat «Visul unei nopți de vară» de Shakespeare și recent un spectacol de pantomimă la care am avut un spectator pretențios: Raikin... Ei bine, s-a amuzat!...

Pentru copii, principala noastră problemă este aceea a găsirii unui repertoriu modern ca factură, contemporan ca mesaj, educativ. Totodată ne străduim să facem educația estetică a copiilor. Chiar a celor mai mici. Spectacolul «Prisaca» pe versuri de Tudor Arghezi e un început... Mai avem în repertoriu: «Vrăjitorul din Oz», «Tigrișorul Petre», «Elefântelul curios» și multe proiecte de piese originale.

contemporane. Astfel am vrea să fie piesele pentru tineret pe care să le înscriem în repertoriul echipei noastre. Le așteptăm!...

Seară de toamnă tîrzie. Luminele săliilor de spectacol ard vii, vestind început de nou an...

Bogat în activități artistice, diverse și complexe (nu a intrat în obiectul reportajului de față și activitatea, atît de bogată, a scriitorilor, compozitorilor, artiștilor plastici). Clujul e semnificativ pentru «orașul de provincie» al României socialiste.

Alecu POPOVICI
Fotografii de
Elena GHERA

în obiectiv MODERNIZAREA SCOLII

Să luăm, de pildă, o schiță executată în crete colorate pe tablă. Ce vîrstă, ce vechime are ea? Veți spune că întrebarea este echivocă, schița fiind executată de cel mult cîteva ore și că în acest caz e un nonsens să vorbim de vechime, de vîrstă. Noi însă v-am formulat întrebarea pe plan pedagogic pentru că, din acest punct de vedere, ca material didactic, schița executată pe tablă are o vîrstă milenară, făcînd parte dintr-o primă generație. Într-adevăr, pentru a crea o imagine plastică a materialelor ajutoare folosite în școală, pedagogii au adoptat împărțirea lor pe patru generații de vechime. Cum s-ar spune, patru generații de material didactic. În prima generație intră desenele, planșele executate de mîna și manuscrisele; în a doua generație intră materialele create pe baza descoperirii lui Gutemberg — manualele și planșele tipărite; în a treia — mijloacele tehnice, audio-vizuale, patefonul, radioul, filmul didactic; în sfîrșit, a patra și cea mai recentă generație de material didactic este reprezentată de mașinile pentru laboratoarele fonetice, mașinile cibernetice de învățat, autoinstruire, program etc.

Dar pentru această introducere didactică vă cerem scuze și vă invităm să urmăriți, la lucru, două dintre mijloacele tehnice audio-vizuale din cea de-a patra generație.

ÎNTR-UN LABORATOR LINGVISTIC

Cîteva șiruri de cabine, despărțite între ele prin pereți laterali de sticlă mată. Ocupanții cabinelor au în față

un microfon și un tablou de contacte, iar la urechi căști. În primul moment ai impresia că te afli într-o mare centrală telefonică. În mijlocul sălii se înalță însă o estradă cu un tablou central de comandă, în spatele căreia se succed pe un ecran proiecții intermitente de imagini fotografice și scheme care îl determină pe vizitatorul ocazional să se considere într-o bibliotecă ultramodernă sau în sala specială de cursuri a unei universități. În cabine zărești însă chipuri de preadolescenți sau de adolescenți, elevi de școală. Așadar ne aflăm într-un laborator lingvistic, mai precis în laboratorul liceului «Ion Neculce» din București.

Totul, atît conținutul cît și forma de desfășurare a lecțiilor în acest laborator specializat în predarea limbilor străine, se deosebește structural de ceea ce este o lecție de franceză sau de germană, așa cum le-a rămas în minte celor care au terminat școala acum vreo 10 ani, de pildă. Surprizele se țin lanț chiar din primele minute. În locul clasicei lecții despre «Cidul» lui Corneille, citită de profesor, asistăm la... interpretarea unor fragmente din piesă de către mari artiști ai Comediei Franceze, în timp ce pe ecranul central apar imaginile unor scene caracteristice. Răsunetul emoțional al tiradelor, trăirea de către elevi a sceneilor, claritatea aproape de perfecțiune a rostirii contribuie la însușirea dinamică a materialului lingvistic, creează cadrul ideal al unei lecții în care elevul este solicitat în sensul cel mai bun al cuvîntului (adică nu «scuturat» sau tras de mînecă...). Banda de magnetofon reia în continuare versurile, citite de astă

dată mai rar, dar tot de către un vorbitor cu pronunțarea perfectă. Elevii repetă pronunțarea concomitent în microfoane. Pereții despărțitori și izolarea fonică fac ca ei să nu se stingherească.

Pe tabloul de comandă din fața profesorului se află o serie de butoane numerotate, tot atîtea cît și cabinetele în care studiază elevii. O apăsare pe buton și în casca profesorului se aude vocea elevului din cabina nr. 6. Pronunță corect și accentul e bun. Îl lăsăm să-și continue exercițiul. Dar cel din cabina 11? Altă apăsare pe buton și-l ascultăm pe acesta. De astă dată se impune o corectare de pronunție. Nimic mai simplu. Vorbind în microfon profesorul se adresează numai elevului din cabina 11.

— Recitește ultimele două versuri!

De astă dată lectura elevului este înregistrată pe bandă. El va avea astfel posibilitatea să se asculte singur și să compare lectura lui cu aceea a «vorbitorului-model», care în continuare reia citirea textului respectiv, după care bineînțeles elevii vor repeta. Profesorul are posibilitatea să folosească laboratorul în cel puțin 7-8 variante.

Așadar, ora de studiu s-a încheiat. Uitați-vă pe ceas: ea a durat 30 de minute! Timpul a fost redus la jumătate; dar randamentul în studiu a crescut de două ori. Și aceasta este încă departe de a epuiza avantajele laboratorului fonetic. Căci el este utilizat intens nu numai la lecții. După-amiezile elevii vin aici să-și pregătească lecțiile. Cerind — așa cum ceri la bibliotecă o carte — banda cu imprimarea lecției pentru care se pregătesc și urmărind-o la magnetofon, ei pot repeta individual, dar sub supravegherea profesorului, pînă ce și-au însușit lecția de nota 10.

Un interviu fulger cu profesorul Marcel Savaș, autor al cîtorva lucrări de specialitate și responsabilul laboratorului fonetic al liceului «Ion Neculce».

— Ce avantaje de bază prezintă laboratorul?

— În primul rînd el corespunde deplin concepției moderne de studiere a limbilor străine — studiul viu pentru formarea rapidă a capacităților de comunicare directă cu alți vorbitori în limba respectivă. Gramatica este subordonată acestui scop. Studiul în laboratorul fonetic cu metode adecvate ne dă certitudinea că la terminarea liceului, actualele promoții vor putea duce o conversație destul de cuprinzătoare în cele două limbi străine pe care le studiază, pronunțînd cuvintele ca la Paris, la Moscova sau la Londra.

Două ultime precizări: laboratorul de la liceul «Ion Neculce» este prototipul unei serii de asemenea instalații ce se vor fabrica la Întreprinderea de material didactic — o adevărată uzină a tehnicii școlare — iar un alt laborator, cu caracteristici diferite a fost realizat, cu mijloace locale, la Liceul nr. 3 din Oradea.

CONVERSAȚIE CU O MAȘINĂ DE ÎNVĂȚAT

Să nu vă așteptați, luînd drept unitate de măsură laboratorul fonetic, ca mașinile pentru autoinstruire programată să aibă un gabarit impresionant și caracteristici tehnice uimitoare. Mașinile de învățat, în majoritatea lor, inclusiv cele experimentate la noi în țară, la liceul «Nicolae Bălcescu» și la unele licee din Cluj și Tîrgu-Mureș, sînt dispozitive mecanice relativ simple. Ele sînt dotate cu cîteva butoane și un vizor în cadrul căror apar succesiv un număr de texte imprimate pe fișe. Tot secretul — spun specialiștii — nu-l constituie construcția mașinilor, ci alcătuirea programului de instruire. Deci, să vedem ce este instruirea programată.

1. Instruirea programată este o metodă de învățare bazată pe împărțirea materialului în secvențe reduse și în cadrul căreia procesul cunoașterii se efectuează în etape scurte, numite pași.

2. Deci, concepția de bază a instruirii

programate o constituie progresul în... Principiile acestei forme de instruire etc.

În cele două fișe pe care le-am intercalat în cadrul însemnărilor noastre am căutat să vă dăm o lămurire... programată despre instruirea programată.

Precum vedeți, prima cuprinde un text lămuritor, o «informare» pe baza căreia se poate da răspunsul la întrebarea formulată în a doua fișă. Cel care studiază înscrie răspunsul deasupra punctelor din locul lăsat liber. În cazul nostru va scrie «pași» (nici «etape» nu e greșit). Dacă elevul nu cunoaște răspunsul la întrebare, mașina îl trimite automat din

nou la informarea inițială. Alte programe folosesc un sistem ramificat, în care elevii, în cazul în care nu pot formula direct răspunsul, primesc informații suplimentare.

Pentru mai deplina clarificare am recurs din nou la un interviu fulger. De astă dată interlocutorul nostru e prof. univ. dr. docent Ion Berca, șeful catedrei de metodică a Universității București.

Orar săptămînal centralizat pe întreg liceul «Ion Neculce». Interesant e că eventualele modificări în program se efectuează «pe loc», fiecare materie, așa cum se vede, avînd un buton afectat ei.

ORAR SĂPTĂMÎNAL						
LEZI	MARE	MERECURI	JUCI	VINERI	SÂMBĂTA	
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77
78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91
92	93	94	95	96	97	98
99	100	101	102	103	104	105
106	107	108	109	110	111	112
113	114	115	116	117	118	119
120	121	122	123	124	125	126
127	128	129	130	131	132	133
134	135	136	137	138	139	140
141	142	143	144	145	146	147
148	149	150	151	152	153	154
155	156	157	158	159	160	161
162	163	164	165	166	167	168
169	170	171	172	173	174	175
176	177	178	179	180	181	182
183	184	185	186	187	188	189
190	191	192	193	194	195	196
197	198	199	200	201	202	203
204	205	206	207	208	209	210
211	212	213	214	215	216	217
218	219	220	221	222	223	224
225	226	227	228	229	230	231
232	233	234	235	236	237	238
239	240	241	242	243	244	245
246	247	248	249	250	251	252
253	254	255	256	257	258	259
260	261	262	263	264	265	266
267	268	269	270	271	272	273
274	275	276	277	278	279	280
281	282	283	284	285	286	287
288	289	290	291	292	293	294
295	296	297	298	299	300	301
302	303	304	305	306	307	308
309	310	311	312	313	314	315
316	317	318	319	320	321	322
323	324	325	326	327	328	329
330	331	332	333	334	335	336
337	338	339	340	341	342	343
344	345	346	347	348	349	350
351	352	353	354	355	356	357
358	359	360	361	362	363	364
365	366	367	368	369	370	371
372	373	374	375	376	377	378
379	380	381	382	383	384	385
386	387	388	389	390	391	392
393	394	395	396	397	398	399
400	401	402	403	404	405	406
407	408	409	410	411	412	413
414	415	416	417	418	419	420
421	422	423	424	425	426	427
428	429	430	431	432	433	434
435	436	437	438	439	440	441
442	443	444	445	446	447	448
449	450	451	452	453	454	455
456	457	458	459	460	461	462
463	464	465	466	467	468	469
470	471	472	473	474	475	476
477	478	479	480	481	482	483
484	485	486	487	488	489	490
491	492	493	494	495	496	497
498	499	500	501	502	503	504
505	506	507	508	509	510	511
512	513	514	515	516	517	518
519	520	521	522	523	524	525
526	527	528	529	530	531	532
533	534	535	536	537	538	539
540	541	542	543	544	545	546
547	548	549	550	551	552	553
554	555	556	557	558	559	560
561	562	563	564	565	566	567
568	569	570	571	572	573	574
575	576	577	578	579	580	581
582	583	584	585	586	587	588
589	590	591	592	593	594	595
596	597	598	599	600	601	602
603	604	605	606	607	608	609
610	611	612	613	614	615	616
617	618	619	620	621	622	623
624	625	626	627	628	629	630
631	632	633	634	635	636	637
638	639	640	641	642	643	644
645	646	647	648	649	650	651
652	653	654	655	656	657	658
659	660	661	662	663	664	665
666	667	668	669	670	671	672
673	674	675	676	677	678	679
680	681	682	683	684	685	686
687	688	689	690	691	692	693
694	695	696	697	698	699	700
701	702	703	704	705	706	707
708	709	710	711	712	713	714
715	716	717	718	719	720	721
722	723	724	725	726	727	728
729	730	731	732	733	734	735
736	737	738	739	740	741	742
743	744	745	746	747	748	749
750	751	752	753	754	755	756
757	758	759	760	761	762	763
764	765	766	767	768	769	770
771	772	773	774	775	776	777
778	779	780	781	782	783	784
785	786	787	788	789	790	791
792	793	794	795	796	797	798
799	800	801	802	803	804	805
806	807	808	809	810	811	812
813	814	815	816	817	818	819
820	821	822	823	824	825	826
827	828	829	830	831	832	833
834	835	836	837	838	839	840
841	842	843	844	845	846	847
848	849	850	851	852	853	854
855	856	857	858	859	860	861
862	863	864	865	866	867	868
869	870	871	872	873	874	875
876	877	878	879	880	881	882
883	884	885	886	887	888	889
890	891	892	893	894	895	896
897	898	899	900	901	902	903
904	905	906				

duminica la MOSCOVA

— note de călătorie —
de AI. CORNESCU

Cînd începe duminica la Moscova? Negreșit, de sîmbătă seara. Sărbătoarea plutește în atmosferă încă din ajun și se plimbă nestingherită pe marile bulevarde. Se așază cuminte la rînd în fața cafenelelor și a restaurantelor prea aglomerate, umple de lume magazinele alimentare, marile magazine universale și creează o atmosferă cu totul specială de bucurie.

Sărbătoarea aceasta, care își face apariția sîmbătă seara pe străzile capitalei sovietice, seamănă cu un fluviu al tineretii — și tu, străin poposit pentru cîteva zile, nu poți să nu-i guști parfumul. Mai ales dacă ai mai fost pe aici cu ani

în urmă, cînd urmele războiului erau încă foarte grele, te va cuceri fără doar și poate această mulțime de tineri, frumos îmbrăcați și frumoși ei înșiși, fiii sau poate nepoții celor care au apărat Moscova... Căci, iată, s-au împlinit foarte

▶ Popas în plimbarea duminicală. Ca și în alte orașe ale lumii, și aici porumbeii se bucură de dragoste.

▶ Un bilet la Teatrul Mare — o sursă de bucurie pentru locuitorii Moscovei și pentru toți aceia care, veniți de departe, nu vor să piardă prilejul de a vedea măcar unul din spectacolele celebrei scene lirice sovietice.

▶ Mică aventură la «țarul clopotelor».

recent 25 de ani de când tunurile hitleriste băteau la porțile orașului. Și aceasta nu-i o figură de stil. La mijlocul lui octombrie 1941, în desfășurarea războiului, soarta Moscovei nu se hotărîse încă. Armata și cetățenii luptau să zăgăzuiască înaintarea inamicului acolo unde în prezent se înalță blocuri mari de locuințe și magazine, pe unde trec autobuze și troleibuze, pe șoseaua Volokolamskului.

Astăzi tinerii pe care îi întâlnești peste tot, vrînd să-și petreacă seara de sîmbătă într-un mod cît mai plăcut, au 25 de ani și mai puțin. Frecventează cafenelele, dansează în ritmul nu prea alert al orchestrelor din restaurante și sînt cuprinși de bucurie cînd izbutesc să pună mina pe un bilet la Teatrul Mare sau la unul din numeroasele teatre de proză moscovite. Tinerii se distrează plăcut, fie că «el» își înlănțuie iubita într-un dans, fie că, gîinînd-o de braț, face ocolul unui mare

dintre aceste femei — îmbătrînite și asprite înainte de vreme — mai citești încă suferințele anilor de război și zilele de luptă, și grelele privațiuni, și doliul dureros care a lovit pe fiecare în parte.

Încet, încet, duminica intră însă în drepturile sale. Străzile se animă. Începe un iureș nemaipomenit. Oameni de toate vîrstele și de cele mai diferite ocupații vor să profite de orele libere într-un mod cît mai plăcut și interesant. Lor li se adaugă marea număr de străini care urmăresc și ei același lucru, precum și cetățenii veniți din cele mai îndepărtate teritorii sovietice, purtați și ei de dorința de a-și fructifica cît mai bine fiecare minut. Așa se face că străzile capătă un aspect variat, ca fizionomia oamenilor și ca îmbrăcămintea lor.

Piața Roșie se umple; la Muzeul «Lenin», rîndul vizitatorilor care așteaptă

în mijlocul acestei mulțimi. Un băiat de vreo 20 de ani, cu o chitară la spate, purtată ca o tolbă cu săgeți, a intrat în biserica Vasili Blajennii și ascultă încordat explicațiile ghidului despre pictorul Andrei Rubliov și despre ideea sa de a zugrăvi, alături de sfinți, chipurile marilor filozofi și poeți ai antichității. Ghidul explică și capetele ascultătorilor pendulează urmărind din ochi frescele și descoperindu-i pe Homer, pe Aristotel sau pe Virgiliu. Tînărul de mai înainte își mută chitara pe umărul celălalt și, străbătînd un secol, intră alături, în biserica Arhanghelski, spre a-și plimba strunele, deocamdată mute, printre sarcofagele unui lung șir de țari, începînd cu Ivan I.

Afară, amestecul de neamuri pare și mai mare, se fac fotografii, se privesc și se comentează numeroasele turlă aurite. Obosiți, cîțiva englezi uscățivi și

tata — ce să facă? — reiau povestea de la început: «Iată, aceasta e căciula lui Monomah... iar acesta este un harnașament de aur pe care Ecaterina cea Mare l-a primit de la turci... Ai învățat la școală despre Ecaterina?»

Da, duminica dimineața este și a copiilor. Ei își pot permite să fie chiar în contratimp cu preocupările celor mari. În fața uriașului clopot, care poartă numele de «Țar al clopotelor», lume multă ascultă explicațiile ghidului. Tone de bronz etc., etc.: interesant, desigur. Dar o fetiță, îmbrăcată toată în roșu, în afara căciuliței din blană albă, a considerat că și mai interesant este să se cațere pe postamentul de piatră și să pătrundă în întunecimea uriașului clopot. Și cu asta s-a dus solemnitatea explicațiilor docte, căci ursulețul cel roșu care țopăia înăuntrul colosului de bronz a atras atenția tuturor, stîrnind zîmbete și glume.

Riul Moscova trece pe sub podul Kalinin, purtînd vapoare cu excursioniști.

foaier de teatru, încadrîndu-se într-un cerc de perechi care fac același lucru, nu se știe nici de ce, nici conform cărei tradiții.

Deși localurile se golesc pînă la 11 noaptea, duminică dimineața străzile se animă anevoie. Nici gospodinele n-o pornesc prea devreme după tirgurile, deoarece unitățile comerțului alimentar își deschid porțile abia la ora 9. Dar chiar înainte de această oră, ele se strîng ciorchine în jurul magazinelor care poartă în mod invariabil firma GASTRONOM. Se cunosc, sînt din același cartier și își vorbesc ca între prietene. Pe chipurile unora

să între e considerabil; în jurul «Manejului», rîndul celor ce vor să viziteze expoziția floricolă olandeză organizată aci înconjură pe dinafară întreaga construcție; la Kremlin șirul de oameni ce s-a format în dreptul porții parcului Aleksandrovski pare mai curînd o rostogolire de cascadă; parcul însuși e foarte frumos în atmosfera ruginie a toamnei. Dar cine să-i dea atenție! Doar cîte o pereche de îndrăgostiți și cîte un tată care a rămas să legene copilul în căruț, în timp ce soția s-a îndreptat către muzeele și expozițiile din jur.

Tinerii de aseară sînt și ei prezenți

eleganți se așază pe marginea trotuarului, așteptînd să intre în Muzeul armelor. Un mongol masiv, cu o pălărie verde de o formă ciudată, îi imită, creînd astfel împreună cu ei un grup pitoresc. Rîndul celor ce vor să viziteze același muzeu înaintează încet. Dar buna dispoziție nu lipsește și ea se exprimă cel puțin în jumătate din limbile planetei noastre. O dată intrați, încep explicațiile ghidului și trecerea în revistă a exponatelor și a istoricului lor. Furați de strălucirea armelor, a veșmintelor bătute în pietre scumpe, mai ales copiii, ar dori să zăbovească mult, cît mai mult, iar mama sau

E ora prînzului și grupul celor ce intră pe poarta Kremlinului este departe de a se fi sfîrșit. Cei ce pleacă își mai întorc obiectivul aparatului fotografic spre zidul roșu crenelat și turnurile sale: o ultimă amintire pînă la o nouă vizită. Sînt doar atîtea locuri de văzut...

Seara începe din nou frenezia căutării unui bilet în plus la vreun spectacol. Dacă ești cumva fericitul posesor al hîrtiuței care îți va deschide porțile unei săli de spectacol, cu sute de metri înainte de a ajunge la destinație zeci de tineri te vor acosta întrebîndu-te dacă nu vrei să renunți în favoarea lor sau

dacă nu posezi un loc suplimentar. Este un cult al teatrului, o curiozitate admirabilă pentru fenomenul artistic de calitate, cum nu se întâlnește prea des.

În acea seară de duminică, pașii ne-au purtat spre Teatrul «Vahtangov». Se prezenta în premieră «Armata de cavalerie». Într-un teatru cu bogate tradiții clasice, piesa aceasta constituia un experiment. De fapt, nici nu e vorba de o piesă, ci de dramatizarea câtorva schițe ale scriitorului I. Babel, legate între ele prin fragmente din poemele lui Maiakovski. Piesă sau nu, spectacolul este emoționant prin patetismul cu care sînt înfățișate crîmpeie de viață eroică și simplă din timpul războiului civil. Sînt și scene care nu vor scăpa probabil ascuțitului critic al unor cronicari versați; sînt și modalități de expresie poate depășite. Dar pe scenă erau înfățișate momente din revoluție, fapte mari și

mici care au dus la biruință după un război lung și greu, povestite în modul cel mai autentic de un martor ocular (scriitorul I. Babel intrase voluntar ca simplu ostaș într-un detașament al Armatei Roșii), și mai erau versurile lui Maiakovski, și mai erau... Dar cîte nu erau din elementele care fac ca sufletul sălii să vibreze la unison cu cel al scenei pentru «tragedia optimistă» care se desfășura cu 49 ani în urmă?

...La ieșirea din teatru străzile erau aproape pustii. Moscova, care în ajun întîmpinase sărbătoarea, se pregătea să întîmpine prima zi de lucru a săptămîinii.

acorduri în tăcere

odiseea „cărților fermecate” ale lui beethoven

...Viena anilor 1809. Urmele trecerii armatelor lui Napoleon sînt pretutindeni prezente. În fața unor ruine, un copil înspăimîntat, flămînd, scîncește. Un bărbat scund, îndesat, cu capul virit între umeri, se apropie de el și îi vorbește cu un glas care se străduiește să fie cît mai blind. Copilul începe să plîngă. Omul îl ia în brațe, îl mîngîie și-l roagă să-i spună unde locuiește. Copilul tace, sau așa i se pare omului, care îl lasă jos și scoate un creion gros, de tîmplărie, și un carnețel. I le întinde copilului și-i spune:

— Puiule, scrie-mi adresa părinților tăi. Eu nu pot să te aud. Sînt surd.

Adresa n-a fost trecută în carnet pentru că băiatul nu știa să scrie. În carnet scriseseră însă Schubert, Rossini, poezii Lenau și Grillparzer, pianistul Czerny, cîntărețe vestite ca Henriette Sontag și Wilhelmine Schröder, actori, muzicieni, scriitorii celebri ai anilor de la începutul veacului al XIX-lea. Un scris uneori nervos, care lăsa adesea cuvintele neterminate, altelei îngrijit, ca de copil, le răspundea.

Era scrisul lui Ludwig van Beethoven.

Dacă muzica o «auzea» ținînd în dinți o baghetă de lemn virită cu celălalt capăt în cutia pianului, cu cei din jurul lui nu mai putea comunica decît prin scris. A denumit primul caiet, cu pagini mari de hîrtie marmorată, «caiet de conversație». De atunci scrisul lui Beethoven a acoperit sute de caiete. Ni s-au păstrat numai 138, însumînd totuși peste 11 000 pagini.

Prietenul lui Beethoven, Anton Schindler, a denumit caietele de conversație pe care compozitorul i le-a încredințat cu puțin timp înaintea morții (în anul 1827) «cărți fermecate», pentru că ele l-au ajutat asemeni unor oglinzi din basme să pătrundă în viața genialului compozitor. Caietele acestea i-au folosit în același timp ca material biografic pentru studiile pe care le-a scris despre Beethoven. Schindler a aflat din miile de pagini întîmplări din viața de fiecare zi a acestui titan al muzicii, dar și părerile lui asupra diferitelor evenimente ale epocii.

Partea cea mai grea a fost descifrarea. Răspunsurile erau numai pe jumătate scrise, pentru că Beethoven ghicea multe dintre cuvintele interlocutorilor săi.

În ultimii ani de viață, cînd boala l-a ținut în pat, dialogurile cu vizitatorii săi sînt din ce în ce mai puține. Caietele de conversație devin acum o neprețuită comoară de gînduri și idei, reflectînd multe dintre părerile lui Beethoven asupra puterii absolutiste, asupra poliției sau aristocrației, păreri pe care de altfel nu și le-a ascuns niciodată.

«Așa cum se desfășoară politica

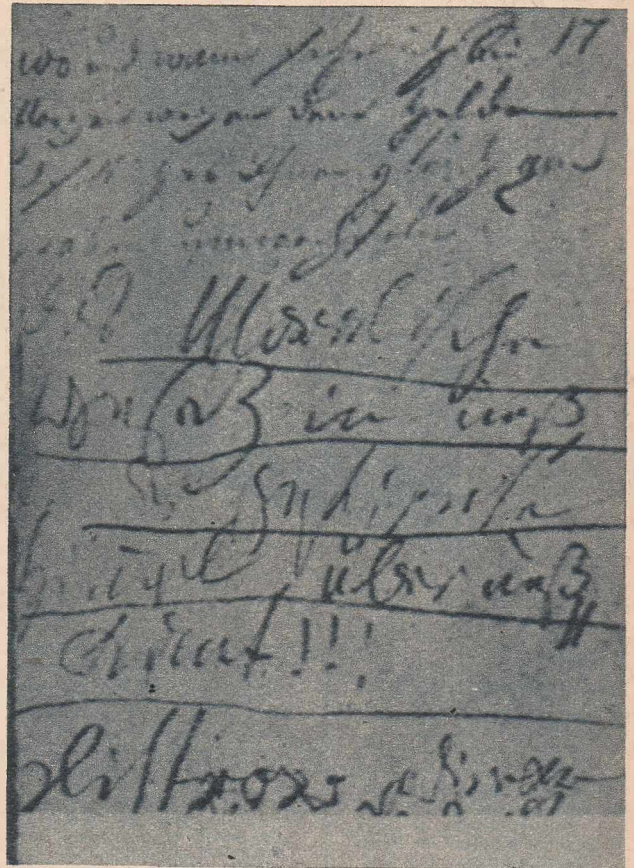
europeneană — scrie el într-un caiet — e imposibil, în condițiile actuale, să faci ceva fără bani și fără bănci».

Îată cum este redată convorbirea pe care a avut-o cîntăreța Wilhelmine Schröder, înainte de începerea unui spectacol cu opera «Fidelio», în 1822. Cîntăreța — care trebuia să intre în scenă — îi scrie: «Maiestatea sa împărăteasa trebuie să sosească dintr-un moment într-altul, și o împărăteasă nu poate fi lăsată să aștepte». La care Beethoven răspunde: «Nu poate fi lăsată o împărăteasă să aștepte? Nici chiar cînd o Wilhelmine Schröder stă de vorbă cu un Beethoven?»

Ideile și primele note ale «Mis-

esorul Georg Schünemann, care se ocupa de vasta operă de descifrare a caietelor, întrerupe studiul la caietul 37: izbucnise războiul, al doilea război mondial.

După încetarea ostilităților, caietele ajung în mîna unuia dintre cei mai mari hoți de cărți ai tuturor timpurilor, Krüger-Riebow. Pentru a ascunde faptul că vinduse în străinătate opere valoroase ale lui Mozart, Schumann și ale altora, Krüger predă caietele unui institut muzical vest-german, cu mențiunea că a reușit să le... salveze în timpul războiului. Krüger este prins și condamnat și, după lungi tratative, caietele își reiau locul în biblioteca berlineză în anul 1961.

Facsimil după una din paginile «cărților fermecate».

sei Solemnis» (1823), ale cvartetelor sale de coarde sau ale celebrei Simfonii a IX-a, alternează în caietele sale cu dialogurile gospodărești între Beethoven și credincioasa Frau Sali, menajera sa, cu aprecierile asupra unor spectacole sau cărți.

Ce s-a întîmplat cu cele 138 de caiete după moartea lui Beethoven? Schindler le-a oferit spre cumpărare Bibliotecii imperiale din Berlin (azi Biblioteca germană de stat). În anul 1846 caietele de conversație devin astfel proprietatea acestei biblioteci. Cercetarea prețioaselor documente începe abia după un secol. Pro-

În momentul de față, o echipă de specialiști, condusă de dr. Karl Heinz Köhler, directorul secției muzicale a bibliotecii este pe punctul de a se apropia de sfîrșitul muncii de pioasă descifrare a paginilor din «cărțile fermecate». În anul 1970 — cînd se vor sărbători două veacuri de la nașterea celui care dorindu-și «o singură zi de bucurie adevărată», și-a aflat-o închinîndu-și arta oamenilor — aceste caiete, tipărite, vor dărui umanității unul dintre cele mai importante documente ale vieții lui Ludwig van Beethoven.

Maria PREDUȚ

Toamnă—Iosif TROMBITAS

Sfaturi tehnice—Victor COLONELU

cititorii fotografiază

despre muzica populară și interpreții ei

Două eleve, Paula Puran din București, o veche corespondentă a revistei noastre, și Sofia Alexandru, din Roșiori-de-Vede, care ne scrie pentru prima oară, își exprimă aceeași dorință: «Flacăra» să se preocupe într-o formă sau alta, prin texte și fotografii (eventual coperte) de muzica populară și de interpreții ei. «Aș dori să scrieți despre minunatul cântec românesc și despre cei care i-au dăruit și îi dăruiesc strălucire: Maria Tănase, Ioana Radu, Ion Bogza, Irina Loghin, Pop Simion și alții» — subliniază Paula Puran. În timp ce Sofia Alexandru ne adresează rugămintea de a ne ocupa de creația unui cântăreț apreciat de public, Benone Sinulescu. Socotim că părerile celor două tinere cititoare sînt demne de a fi luate în seamă.

la poroschia lucrurile se îndreaptă

Ca urmare a notei critice publicate în «Flacăra» nr. 35 privind unele stări de fapt din com. Po-

roschia, am primit din partea Sfatului popular raional Alexandria o adresă din care reiese că sesizarea privind întreruperea curentului electric la căminul cultural a fost justă și că între timp bransamentul s-a efectuat. S-au luat, de asemenea, măsuri pentru repararea sediului căminului cultural din comună. Prin grija Sfatului popular din Poroschia, s-a hotărât și construirea unei cabine de proiecție. În ce privește televizorul, el a fost redat căminului cultural, o dată cu repunerea în funcție a curentului electric.

părerile unui student

Studentul Vasile Constantinescu din Iași își exprimă într-o scrisoare părerile sale despre conținutul revistei, cât și unele propuneri. «Mărturisesc — ne spune corespondentul — că varietatea și ineditul materialelor publicate mă interesează în mod deosebit. Preferințele sale se îndreaptă, printre altele, spre rubrica «Memento» în care «aflu o varietate gamă de noutăți referitoare la cărți, muzică, plastică, televiziune etc.» și spre «Cadran internațional». Binevenite pentru tinărul nostru cititor sînt și articolele pe teme de știință, economice și sociale. Tovarășul Constantinescu nu ne scutește însă nici

de critici: «S-ar putea insista mai mult asupra aspectului grafic; calitatea unor fotografii nu este chiar atât de bună, lucru cu atât mai de nedorit, cu cât fotografia este, se pare, o artă în adevăratul sens al cuvîntului». Nu «se pare», ci «sigur», am spune noi — și tocmai de aceea ne străduim să ridicăm fotografia la nivelul exigențelor mereu crescînde ale iubitorilor artei fotografice.

În încheiere cititorul nostru ne sugerează introducerea în revistă a unui fel de «dicționar științific». Nu socotim propunerea tocmai nimerită, mai ales că genurile de materiale care — potrivit propriei sale păreri — ar trebui incluse în această rubrică își au loc în mod frecvent în paginile revistei.

ambele părți confirmă...

Pe marginea notei «Mai multă grijă pentru abonamente» din nr. 42 am primit la redacție ecouri atât din partea celui care ne-a făcut sesizarea, cât și din partea forului vizat prin critica făcută. «Am fost vizitat de către responsabilul cu distribuția presei al Of. P.T.T.R. Cîmpulung-Moldovenesc, care mi-a spus că au fost luate măsurile ca pe viitor adresele abonaților să fie trecute discret, într-un colț al publicațiilor, evitîndu-se deteriorarea copertelor» — ne scrie abonatul Ștefan Alexander din Cîmpulung, autorul sesizării. După ce ne face cunoscut că cel vinovat de murdărirea copertelor a fost sancționat, Direcția regională P.T.T.R. Suceavă — forul criticat — arată în continuare în adresa de răspuns: «Ca măsură de viitor, s-a preluat din nou cu toți salariații care fac distribuția abonamentelor să acorde toată grija pentru evitarea deteriorării publicațiilor abonaților».

cititorii către cititorii

Următorii cititori doresc să corespundă: Gheorghe Gheorghiu, student, 24 ani, Timișoara, Splaiul Galați nr. 9: teme diverse; Sofia Ivanovici, muncitoare, 22 ani, Focșani, str. Ion Neculce 26: muzică ușoară, ilustrate; Valeriu Barnea, tîmplar, 20 ani, Dărmănești, bloc tineret, rn. Moinești: teme diverse; Maria Pataki, textilstă, 18 ani, Arad, str. Petru Rareș 74:

cinema, ilustrate; Marin Balcu, elev, Oțelul Roșu, școala profesională; ilustrate; Relu Ramanian, operator chimist, Dărmănești, bloc tineret: teme diverse; Aura Stroe, elevă, com. Brădeanu, rn. Buzău: ilustrate; Nina Niță, statistician medical, 20 ani, Spitalul unificat com. Bujoru, reg. Galați: teme diverse; Niculina Petre, elevă, com. Olteni, rn. Videle: teme diverse; Adriana Mocanu, elevă, Iași, str. Păcurari 20, bl. 4, sc.A, et. 4, ap. 11: teme diverse, cinema, ilustrate; Margareta Mihai, controlor calltate, 25 ani, Buhuși, bloc tineret, str. 1 Mai 1: teme diverse, ilustrate; Trandafira Sănduleanu, elevă, 17 ani, Timișoara, str. Ion Roată 39: teme diverse, ilustrate; Lenuța Ulci, elevă, Gura Humorului, str. Pionierilor 20: cinema, ilustrate; Ana Ulci, muncitoare, 20 ani, Gura Humorului, str. Pionierilor 20: cinema, ilustrate; Doina Seci, elevă, Rm. Vilcea, str. Lenin 69: teme diverse, cinema; Fane Ștefan, student, București 17, str. Săbăreni 30, rn. 16 Februarie: teme diverse, ilustrate, corespondență în limba engleză; Bombonica Stoica, învățătoare, 19 ani, com. Olteni, rn. Teleajen, reg. Ploiești: muzică, literatură,

teatru; Maria D. Enache, elevă 16 ani, com. Gura Suții, rn. Titu teme diverse, ilustrate; Vioric Violeta Grigorescu, studentă, 21 ani, Fălticeni, str. 7 Noiembrie 56 teme diverse; Marusea Panicu elevă, Iași, str. Manta Roșie 20 ilustrate; Gheorghe Telman, tehnician agronom, Negrești, str. N. Bălcescu 6, reg. Iași: teme diverse.

în cîteva rînduri

Sofia Alexandru, Roșiori-de-Vede. Între cei doi interpreți de muzică ușoară la care vă referiți în scrisoare nu există nici o legătură de familie.

Mihai Poștaru, comuna Chișoda, rn. Timișoara. 1) Vor transmite colaboratorului nostru tov. dr. ing. Zăgănescu, aprecierile dv. pozitive cu privire la răspunsurile date în rubrica «Cîntorii întrebă».

Rodica Alecu, Slatina. Am luat notă de propunerea dv. privind formația preferată de muzică ușoară.

Sînteti invitati să ne indicați: INTERPRETUL DV. PREFERAT; CELE MAI BUNE FILME ALE ANULUI

Ca și anul trecut, revista «Flacăra» vrea să cunoască părerea:
«CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMÂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI?»

și
«CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1966?»

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției: pînă la data de 1 decembrie 1966, cu mențiunea pe plic «Pentru ancheta «Flăcării» — trebuie să cuprindă părerile dv. privind:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1966.
- 2) Cea mai bună actriță română de film văzută în 1966.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1966.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1966.
- 5) Cel mai bun film românesc vizionat în 1966.
- 6) Cel mai bun film străin vizionat în 1966.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1966.
- 8) Cea mai bună actriță română de teatru văzută în 1966.
- 9) Cel mai bun interpret român de muzică ușoară ascultat în 1966.
- 10) Cea mai bună interpretă română de muzică ușoară ascultată în 1966.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

o mărturie a eroismului ostășesc

«As vrea să aflu ceva despre istoricul Mausoleului de la Mărăști»

Ion PĂTRU — Mărășești

Răspunde **CONSTANTIN CĂZĂNIȘTEANU**, șef de secție la Muzeul militar central.

Intru slăvirea eroismului soldaților și ofițerilor români în bătălia de la Mărăști, din vara anului 1917, s-a constituit imediat după primul război mondial societatea «Mărăști». Propunându-și să eternizeze faptele de arme ale celor căzuți în această înverșunată bătălie, societatea a pășit încă din anul 1922 la reconstituirea unui cîmp istoric în limita satului Mărăști.

Sase ani mai târziu, în 1928, se încheiau lucrările primei etape. Într-una din extremitățile localității fusese reconstituit o parte a teatrului de operații, cu tranșeele, rețelele de sîrmă ghimpată, punctele de comandă, posturile de observare, amplasamentele de artilerie ș.a., așa cum arătasera ele în zilele grelelor lupte din vara lui 1917. Totodată se refăcuseră sau se construiseră din temelie, cu fonduri colectate prin grija societății, multe din casele sătenilor avariate sau distruse, mai ales de bombardamentele de artilerie, precum și câteva edificii social-culturale.

În anul cînd se sfîrșeau aceste lucrări, aceeași societate punea piatra de temelie și a unui mausoleu. La rîndul lui, acesta era ridicat în memoria și pentru strîngerea la un loc a osemintelor ostașilor din

Armata a II-a română, morți în acțiunea ofensivă de la Mărăști, purtată împotriva forțelor germane și austro-ungare între 19 iulie și 1 august 1917. A cuprins însă și ostașii răpuși în zonele vecine.

Construcția propriu-zisă a mausoleului — amplasat în marginea de nord a satului, în apropierea porțiunii reconstituite din teatrul de operații — a început în anul 1929. Greutățile financiare întîmpinate au făcut ca terminarea lui să aibă loc abia în 1934, după ani de eforturi susținute. Un sprijin substanțial a fost acordat și de către societatea «Cultul eroilor», în ale cărei preocupări intra amenajarea și întreținerea tuturor mormintelor și monumentelor închinatelor eroilor.

În criptele mausoleului de la Mărăști au fost depuse osemintele a peste 5 000 de ostași, în majoritate români. Ele adăpostesc însă și rămășițele pămîntului ale unor soldați și ofițeri ruși și ale unor militari germani.

Conceput pe două planuri, unul subteran, unde se găsesc osuarele comune și mormintele comandanților, și altul de suprafață, ornamental, împodobit cu basoreliefuli înfățișînd scene de război, mausoleul, proiectat și construit de arhitectul I. Șerbănescu și inginerul Gheorghe Petrescu, reprezintă totodată și o remarcabilă operă artistică, pusă în valoare de un pitoresc cadru natural.

Îmbogățit cu un mic muzeu, mausoleul de la Mărăști va sta veșnic mărturie jertfelor poporului român în lupta sa pentru apărarea independenței patriei.

pentru Anglia epoca de declin a feudalismului și de început de ascensiune a burgheziei. Lupta sa, susținută și dirză, împotriva concepțiilor idealiste și speculative învechite ale scolasticii și pentru o filozofie și o știință nouă, materialistă și experimentală, constituie latura ideologică a luptei politice a burgheziei timpurii împotriva feudalismului. În concepțiile sale materialiste privitoare la regulile metodei de cunoaștere științifică reprezintă partea cea mai originală și mai durabilă a operei sale filozofice.

«Noul Organon» se intitulă scrierea sa, apărută în 1620, în care, după 12 ani de trudă, Bacon încearcă să stabilească regulile deducției silogistice, ca o replică la «Organonul» lui Aristotel, în care sînt fundamentate aceste reguli. Concepția care stă la baza metodei inductive baconiene este aceea potrivit căreia cunoașterea realității obiective trebuie să plece de la observarea faptelor și de la experiment și să se ridice treptat, din generalizare în generalizare, pînă la adevărurile cele mai generale și nu invers, să coboare de la generalității neverificate la faptele particulare.

Amănuntele acestor reguli nu mai sînt astăzi valabile și s-ar putea spune că ele nu erau valabile nici măcar atunci cînd au fost formulate. Dar concepția materialistă despre cunoașterea adevărată în general și a celei științifice în special ca produs al generalizării metodice a faptelor constatate în experiență rămîne un bun de mare preț, definitiv cîștigat pentru progresul omenirii.

pe scurt

Mariana Dorian, Timișoara. Toate cuvintele al căror sens ne arătați că vă este necunoscut pot fi găsite în: 1) Dicționarul limbii române contemporane; 2) Dicționarul enciclopedic român; 3) Dicționar de neologisme. Vă recomandăm să consultați aceste lucrări, deoarece nouă ne este imposibil să acordăm altă spațiu pentru reproducerea unor texte de dicționar ce se pot găsi la orice bibliotecă publică.

Iulia Roșu, Alexandria. 1) Dintr-un număr al revistei poate lipsi una sau alta dintre rubricile noastre obișnuite, în funcție de necesitățile de spațiu pe care le avem la acel număr sau în funcție de datele cînd se petrec anumite evenimente pe care ținem să le reflectăm cu prețul sacrificării altor materiale. Din aceleași motive, uneori, anumite rubrici, care au un spațiu fix în revistă, sînt mutate în alte pagini. 2) Ceea ce doriți să cunoașteți în legătură cu greutatea expediției lui Darwin puteți afla citind însăși cartea lui Darwin pe care o amintim. A apărut și în traducere românească. 3) Tuturor solștilor de muzică ușoară le puteți scrie pe adresa Studioului de televiziune București, căsuța poștală 111. La aceeași adresă puteți scrie pentru a afla și răspunsul la întrebarea ce ne-ați pus-o nouă cu privire la emisiunea «Debuturi».

Constantin Răducanu, București. 1) Despre începuturile televiziunii vom publica un articol special. 2) Turnul din Pisa face parte dintr-un complex arhitectonic vechi de 800-900 de ani din orașul italian Pisa (91 000 locuitori). Turnul a fost construit în anul 1174. Din pricina cedării solului, acest turn s-a înclinat continuu, ajungînd să aibă în prezent o înclinare de peste 4 metri. Specialiștii din întreaga lume au fost solicitați să propună diferite soluții tehnice menite a pune capăt înclinării. Studiile în acest sens sînt încă în curs. 3) Turnul Eiffel din Paris a fost construit în anul 1889 de inginerul constructor francez Alexandre Gustave Eiffel (1832-1923), pe așa-numitul «Cîmp al lui Marte», urmînd să constituie punctul de atracție al Expoziției internaționale din acel an. Turnul are 305 metri înălțime și a continuat să fie folosit recent ca și înaltă construcție din Europa (în prezent, construcția turnului televiziunii sovietice, care se ridică în cartierul Ostankino din nordul Moscovei, a ajuns la 320 metri, urmînd să atingă 525 metri). Calitățile Turnului Eiffel sînt în asemenea măsură remarcabile, încît soluțiile tehnice utilizate la construirea sa continuă să fie aplicate și astăzi. Construit la început pentru scopuri mai mult estetice, el are astăzi multiple întrebuintări, adăpostind posturi de radio și televiziune, stație meteorologică ș.a. 4) Despre Turnul Babel legenda spune că ar fi fost construit de urmașii lui Noe, care ar fi dorit să-și asigure astfel posibilitatea de salvare de la Inec în cazul unui nou potop. Pentru a-l împiedica să-și ducă la capăt planul — care ar fi contravenit voinței divine — arată legenda, Dumnezeu ar fi incurcat graiurile constructorilor, făcîndu-i să nu se mai poată înțelege între ei și, drept urmare, să abandoneze construcția. De atunci, zice mitul, popoarele lumii vorbesc limbi diferite. 5) «Casa Științei» a fost construită între 1951 și 1956. Pentru ridicarea diferitelor materiale folosite la construcție (partea centrală se termină cu un turn al cărui vîrf atinge înălțimea de 91,60 metri peste care se înalță antena de 12,40 metri a stației de televiziune) s-au folosit diferite tipuri de macarale, printre care și macarala-turn. 6) Nu vă putem preciza data cînd vom publica un articol sau altul la rubrica «Orașele patriei».

V. SILVIAN

Parcul zoologic Sibiu-Mihai COCONEA

Mariana Panait, Constanța. Nu știm să fi avut loc vreo vizită în țara noastră a actorului Roger Moore și nici dacă are rude în România.

Maria S., com. Bozovici. Am comunicat forurilor competente sesizarea dv. privind condițiile nesatisfăcătoare de cazare pe care le oferă hotelul «Cerna» din localitatea Băile Herculane.

Nina Breban, Zalău. Ne cereți indicații și ne întrebați dacă puteți deveni o bună corespondentă a vreunei reviste sau a vreunui ziar. Căldura și pasiunea care se degajă din scrisoarea dv. ne determină să răspundem afirmativ.

Silviana-Aurore Niculescu, Brăila. Nădăjdum că o parte a «asupărării» dv. s-a risipit o dată cu apariția pe coperta nr. 43 a fotografiei lui Alain Delon. Apreciem că nu poate fi vorba în cazul la care vă referiți de o nerespectare a angajamentului nostru. De altfel nici nu ar fi posibil să îndeplinim dorințele fiecărui cititor în parte, mai ales în ce privește copertele. V-am putea trimite prin poștă datele cerute, dacă ne-ați comunica adresa completă.

Gigi Dumitru, Brașov. Nu cunoaștem și nici n-ar contribui la definirea profilului artistic al cunoscutei actrițe Brigitte Bardot unele «amănunte despre căsătoria ei».

G.M., Timișoara. 1) Ne bucură că tratarea în revistă a temelor de educație și morală corespund dorinței dv. 2) Nu vă putem promite că vom publica fotografia fotbalistului Eusebio pe copertă. 3) După cum vedeți, chiar în numărul de față am continuat ancheta dedicată normelor de comportare în societate!

Alexandru Haralambie, com. Tașca, rn. Piatra-Neamț. Am trimis sesizarea dv. întreprinderii responsabile de neajunsurile ce le-ați întîmpinat. Vă vom comunica în timp util răspunsul ce-l vom primi.

Perpetuînd o tradiție a revistei noastre, vă invităm să contribuiți la desemnarea **CELOR MAI BUNI SPORTIVI AI ANULUI 1966**

În răspunsurile dv., care pot fi trimise pînă la data de 1 decembrie 1966, cu mențiunea «Pentru ancheta Flacării», vă rugăm să indicați, pe baza performanțelor obținute în cursul acestui an:

1) Cel mai bun sportiv român.
2) Cel mai bun sportiv de peste hotare.

Pe baza răspunsurilor dv. revista «Flacăra» va întocmi clasamentele finale.

Rezultatele anchetei vor fi publicate în numărul de Anul nou.

oceanul - un vast combinat alimentar

«Ce bogății alimentare se ascund în apa mării și oceanelor?»

Mihai PUȘCARU și Gh. NICOLAE Pitești

Răspunde Ing. GH. GHELASE — profesor de piscicultură.

Oceanul planetar (totalitatea mării și oceanelor) care, după cum se știe, acoperă 2/3 din suprafața pămîntului și captează anual prin fotosinteză 80% din energia solară, conține imense rezerve de hrană. Anual se obțin, mai ales din mările periferice, peste 50 milioane tone materii animale și vegetale, din care circa 45 milioane tone pește și mamifere marine (balene, cașaloți, delfini, foc, morse) și restul moluște (caracalți, calmari, sepii, midii, stridii), crustacee (crabi, homari, languste) și alge. În fiecare an se vîneză peste 50-60 mii cașaloți și balene în greutate medie de 30-50 tone/bucată (balena albastră ajunge chiar pînă la 120 tone — 25 elefanți sau 150 tauri). Țara care deține în întîietate în producția mondială de pește este Peru cu 9 130 700 tone, după care urmează Japonia cu 6 334 700 tone (după statistica FAO — anul 1964).

Pe lîngă resursele piscicole, o rezervă importantă de materii prime a oceanului o constituie și algele marine, distribuite

în funcție de pătrunderea luminii în apă: la adîncimi mici se dezvoltă algele verzi (cloroficee) și pașiști de Zoostera. În locuri mai adînci — algele albastre (cianoficee) și brune (feoficee), iar la adîncimi și mai mari, pînă la 500 m, algele roșii (rodoficee). Producția mondială de alge depășește 10 mil. mc., din care 1/3 se folosește pentru extragerea iodului, constituit astfel un adevărat depozit chimic al oceanului. Din 1 000 tone alge uscate se pot obține 50 tone manită (o substanță dulce), 270 tone săruri de sodiu, 190 tone săruri de potasiu, precum și alte însemnate cantități de agar-agar, iod și diferite produse alimentare sau de uz industrial. Laminariile se folosesc atît în alimentație (preparate culinare sau conserve din «vară de mare»), în medicină, pentru extragerea iodului, cît și ca furaj pentru vite și ca îngrășămintă. De o deosebită importanță este alga clorella, a cărei cultură poate da anual milioane tone de nutrețuri de calitate. Pentru mărirea resurselor, se pare să elementul cel mai valoros și important, în viitor, va fi planctonul, adică totalitatea organismelor inferioare (animale și vegetale) din masa apelor oceanice (mii de specii de alge, de protozoare, de mici crustacee, icre de pești și alte animalicule) — cu un conținut bogat în proteine.

„părintele materialismului englez“

«Aș dori să citesc ceva despre viața și concepția filozofică a gînditorului englez Francis Bacon».

Roman IOV — București

Răspunde prof. univ. AL. POSESCU, șef de secție la Institutul de filozofie al Academiei Republicii Socialiste România.

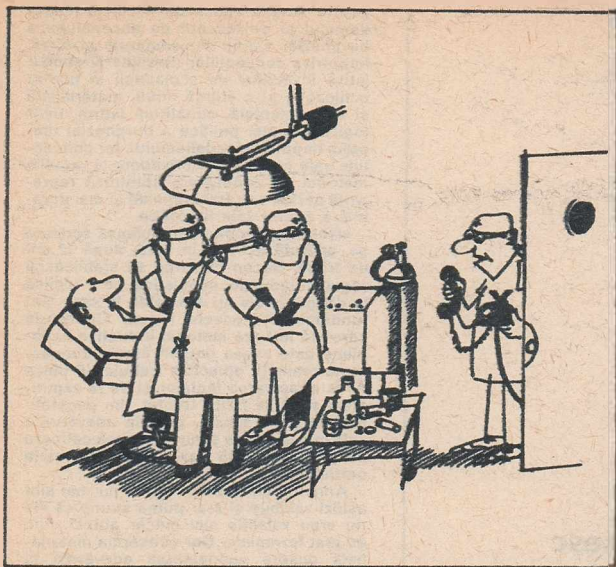
Filozoful englez a trăit între anii 1561 și 1626. Înainte de a se face cunoscut ca reformator al științei și filozofiei timpului său, Francis Bacon s-a afirmat ca om politic, îndeplinind înalte funcții de stat.

Cariera sa politică, despre care se cuvine să spunem cîteva cuvinte, a fost foarte agitată, cunoscînd suferinți, uneori

anevoioase, alteori vertiginoase, și prăbușiri zgomotoase dacă nu chiar dezonorante, intrucît s-a încheiat, în ultimii ani ai vieții sale, cu o condamnare la amendă și închisoare. Este unul din principalele motive, din nefericire nu și singurul, pentru care valoarea etică a caracterului său a fost pusă adesea la îndoială.

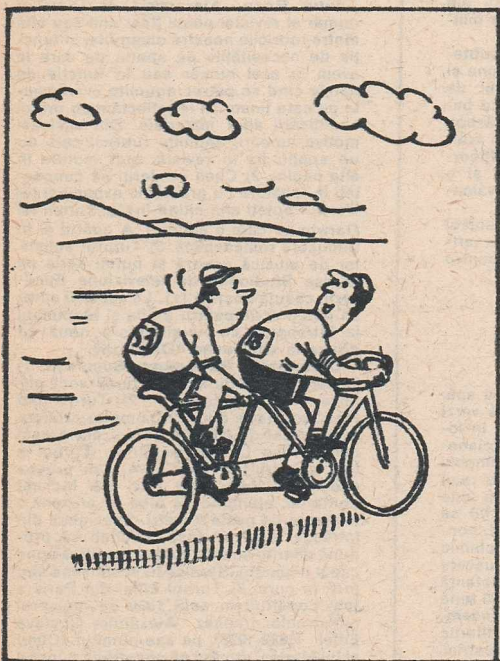
Contestată a fost și valoarea teoretică a operei sale filozofice și științifice. De astă dată însă fără nici o îndoială. Clasicul marxismului l-au caracterizat pe bună dreptate ca «adevăratul părinte al materialismului englez și al întregii științe experimentale moderne». Ceea ce, trebuie să-o recunoaștem, constituie un merit excepțional.

Sfîrșitul secolului al XVI-lea și începutul celui următor, cînd a trăit Bacon, este

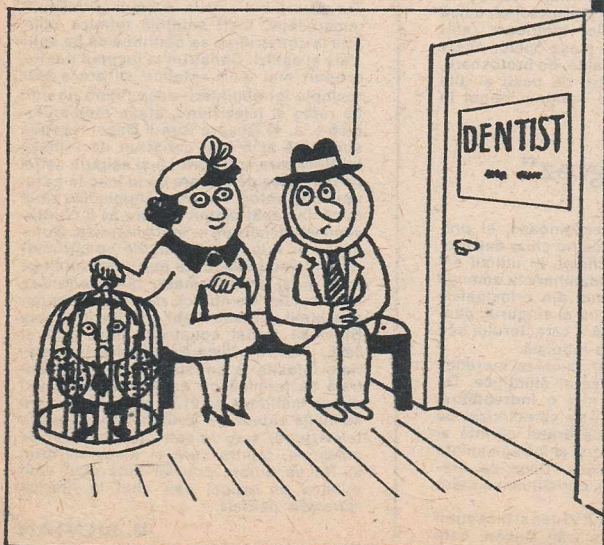

-Treziți-l, e ceva urgent!

UMOR de peste hotare

-Pariem că eu ajung primul!...

Va reuși oare frumusețea jocului de fotbal să câștige publicul american?

„SOCCERUL“ începe să cucerească

S.U.A.

O nouă țară cu mari resurse sportive începe să fie cîștigată de sportul cu balonul rotund. «Soccerul» — cum este denumit fotbalul în limba engleză, pentru a putea fi deosebit de fotbalul american (o combinație între rugby și fotbal) — pătrunde cu pași din ce în ce mai rezezi în S.U.A. Cel mai semnificativ eveniment îl constituie anunțarea desfășurării, în cursul anului viitor, a primului campionat profesionist de fotbal din Statele Unite. La această competiție vor participa 12 echipe: New York, Boston, Atalanta, Philadelphia, Washington, Hartford, Chicago, Saint-Louis, Los Angeles, Toronto (Canada), San Diego și un al doispzecelea oraș care urmează să fie desemnat. La începutul lunii octombrie a devenit cunoscut un nou fapt important legat de dezvoltarea acestui sport peste Ocean. Societatea de televiziune «Columbia Broadcasting System» a semnat un contract, în sumă de câteva milioane de dolari, cu «National Professional Soccer League» (Liga națională a fotbalului profesionist) prin care a căpătat dreptul să retransmită, în exclusivitate, 18 meciuri ale viitorului campionat. Retransmisile vor începe la 7 mai și se vor încheia la 3 septembrie 1967. ♦ dată cu sfîrșitul primului campionat de fotbal din S.U.A.

De fapt, sportul cu balonul rotund nu este complet necunoscut în marea țară de peste Ocean. «În Statele Unite — scria ziarul «The Christian Science Monitor» — fotbalul pare un vulcan adormit care amenință acum să erupă. Din cînd în cînd ei

aruncă cite un jet de lavă». În jurul anilor 1920, «soccerul» a înflorit în cadrul unor echipe profesioniste. Dar majoritatea jucătorilor veneau din «Vechiul continent» și reprezentau echipe legate de diferite fabrici. O dată cu anii crizei economice din 1929-1933 fotbalul a intrat treptat într-o stare de somnolență, dispărînd chiar cu totul. În luna 1950 a constituit o altă dată importantă în istoria fotbalului din S.U.A. O selecționată heteroclită a acestei țări avea să furnizeze cea mai mare surpriză a celei de-a IV-a ediții a Campionatului mondial de fotbal, desfășurată în Brazilia, învingînd «11-lea» Angliei, considerat drept unul dintre principalii favoriți ai competiției. Și iată că 16 ani mai tîrziu, succesul realizat de centrul atacant Gaetjens și de coechipierii săi a revenit în memoria conducătorilor fotbalului din S.U.A., care au hotărît să organizeze o «cruciadă a soccerului» în Statele Unite.

Promotorul acestei campanii este Bill Cox, proprietarul clubului de baseball «Philadelphia Phillies». Turneele internaționale organizate de el la New York și în alte orașe americane, la care au fost invitate cele mai bune echipe de club europene și sud-americane, au suscitât un interes mereu crescînd. Planurile elaborate de Cox și de alți susținători ai sportului cu balonul rotund, în rîndurile cărora se află și cunoscutul cîntăreț și actor de cinema, Bing Crosby, prevăd importarea, începînd din acest an, a unui număr de 140 fotbaliști și 20 de antrenori din Anglia și alte țări ale Europei

occidentale care urmează să fie repartizați echipelor participante la viitorul campionat. «La sfîrșitul primului an — a declarat Cox — vom înființa secția de fotbal în universități și, într-o perioadă de 5-6 ani, echipele noastre vor fi formate numai din fotbaliști americani». Un sprijin însemnat pentru traducerea în viață a acestui proiect a fost dat și de proprietarii unor stadioane de baseball și fotbal american, care au hotărît să le pună la dispoziția organizatorilor unor meciuri de fotbal, bazele sportive de care dispun.

Singura dificultate în calea unei dezvoltări cu adevărat largi a «soccerului» în S.U.A. o constituie existența a două ligi rivale, dintre care numai una, «Liga fotbalului din America de Nord» este recunoscută de FIFA. Și ea intenționează să organizeze un campionat, dar începînd din anul 1968. Recent între conducerea celor două ligi au început tratative în vederea fuzionării lor.

«Ceea ce este cu adevărat important — a scris «The Christian Science Monitor» — este faptul că fotbalul a început să se miște în S.U.A. El cîștigă teren în licee și în universități. Prezența unei ligi bine organizate, dispunînd de un sprijin financiar substanțial va contribui mult ca fotbalul să se dezvolte cu adevărat într-un viitor apropiat».

I. ANDREESCU

carnet automobilistic

NOI PNEURI PENTRU AUTOMOBILE

Ceea ce părea definitiv perimat și legat indisolubil de vîrsta de aur a automobilului și de timpurile eroice în care acesta s-a impus în lupta grea cu tracțiunea animală și cu prejudecățile oamenilor este readus în circuitul tehnicii celei mai moderne.

Pneurile din cauciuc plin, fără aer, și-au făcut reapariția; de data aceasta într-o nouă versiune, din mase plastice, purtînd emblema fabricii

Goodyear, o marcă cu tradiție în istoria anvelopelor.

Noile pneuri sînt folosite în mod special pentru autocamioane grele și au o mare suplețe la rulare. Sînt fabricate din neotan și în ceea ce privește sarcinile pe care le pot suporta, ca și rezistența la rulare, ambele se dovedesc de 4 ori mai mari decît la pneurile obișnuite; de asemenea la temperaturile ridicate și la acțiunea corosivă a uleiurilor, grăsimilor și solvenților.

Încercarea de a le utiliza și la autocurșisme ca remediu sigur împotriva exploziilor, generatoare de grave

accidente de circulație, nu pare a fi sortită unui succes sigur; a fost experimentat un nou tip de pneuri mixte, alcătuite dintr-o gheață suplimentară care se montează pe cea metalică și care este alcătuită din benzi de cauciuc flexibil. Pe această gheață suplimentară se fixează camera și anvelopa obișnuită. În caz de explozie a camerei, eforturile transmise de roțile aflate în plină viteză sînt preluate de gheața suplimentară, confecționată din cauciuc plin, fapt care evită orice risc de dezechilibrare a mașinii.

Experimentarea noului tip de pneu va determina o reducere importantă a urmărilor grave ale accidentelor datorate exploziilor în plină viteză.

Ing. V. IOANID

„aplauze neîntrerupte și aclamații sincere“

Relatînd despre recentul turneu al mezzosopranii Elena Cernei în Mexic, presa din această țară folosește cuvintele cele mai elogioase la adresa glasului și a prezenței scenice a artistei române. În legătură cu spectacolele cu opera «Aida» de Verdi, în care Elena Cernei, interpretînd rolul prințesei Amneris, a cîntat alături de o altă mare artistă, Elena Suliotis (Aida), **Excelsior** din 6 octombrie a publicat sub semnătura lui José Barrios Sierra o cronică din care redăm:

«Mezzosoprana Elena Cernei a fost o Amneris plină de maiestate, distincție, o interpretă stăpîină pe toate nuanțele jocului scenic, cu o voce plină de căldură și senzualitatea care caracterizează de obicei voci mai grave».

Sub semnătura lui Enrique Lamadrid, **Todo** din 10 octombrie scrie: Tînără, frumoasă, Elena Cernei are o voce minunată de mezzosoprană, cu un timbru de calitate; o voce proaspătă și neforțată. Ca joc scenic ea este pur și simplu o mare artistă. Publicul i-a admirat prestația. Pe scurt, a cucerit publicul pentru că este o mare cîntăreață și o mare artistă».

În legătură cu spectacolul cu opera «Carmen» din 16 octombrie ziarul **Diario de la Tarde** a publicat la 17 octombrie o cronică, sub semnătura Dolores Castegnaro, în care aduce elogiul călduroase interpretării de către Elena Cernei a rolului principal, menționînd apariția mezzosopranii în cvintetul din actul al treilea și în duetul final. Printre altele se afirmă: «Elena Cernei, mezzosoprană sculpturală, și-a reafirmat atît surprinzătoarele sale calități scenice cît și savoarea vocii pe care nu o forțează niciodată și pe care o emite totdeauna cu o naturaleză absolută. Acutele sale sînt foarte frumoase, iar în «seguidilla» din actul al doilea a emis un «la» splendid.

Am mai spus cît de pregătită este totdeauna această cîntăreață și cît de bine stăpînește toate rolurile interpretate. O dovadă o constituie faptul că pentru anii 1967 și 1968 a încheiat un contract pentru a cînta «Carmen» în S.U.A., mai întîi în noul local al Operei Metropolitan. Ea este solicitată și pentru alte roluri, ca Amneris, în care va juca alături de Leontine Price, în decembrie. Am fost mindri de entuziasmul manifestat la acest spectacol prin aplauze neîntrerupte și aclamații sincere».

La 15 octombrie Societatea pentru artă și cultură a oferit un recital la care a participat și mezzosoprana Elena Cernei. A doua zi, criticul Junius scria următoarele: «După pauză am ascultat-o pe eminenta mezzosoprană Elena Cernei cîntînd aria «Mon cœur s'ouvre à ta voix» din «Samson și Dalila» de Saint-Saëns și o arie din «Carmen». Interpretarea ei a fost senza-

HACIENDOLE PAREJA a la gran soprano que canto «Aida» «la joven mezzosoprano Elena Cernei, nos cantó la Amneris de la misma ópera que se presentó en nuestro Palacio de Bellas Artes, la noche del martes de la semana pasada. Elena Cernei es joven, de gran prestancia, gran artista con hermosa voz de auténtica mezo, muy bien timbrada, brillantemente timbrada, fresca, fácil y pareja en todos sus registros, por lo que su Amneris emocionó al público que la aplaudió mercedamente y que comprendió que ella y la soprano Suliotis sacaron adelante y con mucho éxito esa Aida, que será memorable para todos los que la escucharon».

Cronica apărută în revista «**Todo**» este însoțită de o fotografie a Elenii Cernei în rolul prințesei Amneris.

țională, atît în ce privește maiestatea prezenței sale cît și modul ei foarte personal de a cînta, cu registrul acut pe care îl posedă și care amintește o soprană dramatică».

Într-un cuvînt, un turneu care s-a bucurat de un binemeritat succes.

B. VIANU

La Londra, în saloanele Colegiului Regal de Arte a fost deschisă recent expoziția «Arta românească a secolului XX». În fotografie: o tînără vizitatoare, consultă, în fața unei statui de Brâncuși, catalogul expoziției.

«Sosirea președintelui Johnson în Malaezia — transmitea corespondentul agenției France Presse — a fost marcată de violente manifestații care s-au soldat cu un mort, răniți și numeroși arestați». În fotografie: după «restabilirea ordinii» la Kuala Lumpur.

La chemarea mai multor partide politice și organizații sindicale, sute de muncitori parizieni au demonstrat pe străzile din capitala Franței, cerînd încetarea agresiunii americane în Vietnam.

războiul uitat

În campania electorală pentru alegerile din S.U.A. (care la 8 noiembrie vor desemna pe noii membri ai Camerei Reprezentanților, o parte a senatorilor și guvernatorii a 35 de state), președintele Johnson a ținut un șir de cuvîntări menite să întărească platforma politică a candidaților partidului democrat. S-a întîmplat însă că numeroși candidați, care ar mai fi urmat să primească un asemenea sprijin au preferat să se lipsească de el și au cerut lui Johnson — cu mai multă sau mai puțină diplomație — să renunțe la vizitarea districtelor lor. Comentarii evenimentelor din S.U.A. au relevat că explicația unor asemenea poziții, aparent ciudate, rezidă în scăderea popularității lui Johnson, constatată și de Institutul Gallup, iar cauza diminuării influenței politice a președintelui a fost căutată tot mai des în consecințele interne și externe ale războiului dus de S.U.A. în Vietnam.

Angajarea intensă a S.U.A. în agresiunea împotriva poporului vietnamez a dus nu numai la condamnarea ei pe plan internațional, dar — prin uriașele cheltuieli militare pe care le necesită — a împiedicat soluționarea, măcar parțială, a unor probleme interne acute. Războiul din Vietnam a făcut să fie dat uitării «războiul împotriva sărăciei», împotriva inegalității rasiale și a altor situații social-economice grave pe care — în urmă cu doi ani — Johnson le proclamase ca obiective principale ale politicii sale, formulate cu emfază în așa-zisul plan al «Marii Societăți». Finanțarea unor cheltuieli publice suplimentare a fost blocată de umflarea permanentă a bugetului militar. Dacă la începutul anului 1965, fiecare zi a operațiunilor militare din Vietnam însemna pentru contribuabilul american 1 milion de dolari (în afară de cheltuielile

pentru întreținerea armatei sud-vietnameze) în prezent îl costă 66 milioane de dolari pe zi. În același timp, combaterea sărăciei — care, după recunoașterea oficială, afectează o parte importantă a populației americane — a rămas mai mult pe hirtie. Într-un interviu luat de revista americană «U.S. News and World Report», directorul programului «războiul împotriva sărăciei», se face o mare reclamă acestei instituții, dar însuși cel interviuat declară: că «au mai rămas în sărăcie 32 milioane de oameni, adică aproximativ 17 la sută din populație». «În prezent, în afară de unele gesturi simbolice «Marea Societate» a dispărut — scrie Arthur Schlesinger jr. în **The New York Times**. Lupta pentru egalitatea negrilor, războiul împotriva sărăciei, eforturile pentru salvarea orașelor noastre, îmbunătățirea școlilor — toate suferă din cauza războiului din Vietnam».

Sondajele de opinie publică prin care s-a înregistrat scăderea sensibilă a preferințelor pentru Johnson, în perspectivă: alegerilor prezidențiale din 1968, i-a putut ghiduri pe mulți dintre candidații democrați care se prezintă la alegerile pentru Congres în 1966. Refuzul de a-l primi pe Johnson în districtele lor reflectă în primul rînd încercarea de a nu fi identificați cu el în privința răspunderilor pe care le impune consecințele războiului dus de S.U.A. împotriva Vietnamului. În acest sens, ziarul londonez **New Statesman** — nota că turneul lui Johnson în străinătate, prilejuit de conferința de la Manila, a fost de folos candidaților democrați mai ales prin absența din țară a președintelui.

Eugen POI

descoperirea de la vrața

Pină nu demult tezaurul de la Panaghiuriște, păstrat cu grijă într-una din sălile muzeului din Plovdiv, constituia — alături de alte vestigii descoperite la Lukovit și în împrejurimile Plevnei — una dintre cele mai reprezentative mărturii privind viața și obiceiurile tracilor care au populat regiunile răsăritene ale Peninsulei Balcanice încă din epoca bronzului.

Arheologii bulgari, care în ultimii ani au efectuat importante săpături de sondaj în diferite puncte ale țării, au reușit să depisteze urmele unor așezări trace dătin din secolul al VI-lea î.e.n. Așa a fost descoperită în Valea Trandafirilor, aproape de Kazanlık, localitatea *Seuthopolis*, botezată astfel după numele regelui Seuth.

Una din cele mai valoroase descoperiri recente o constituie după părerea specialiștilor, mormintul de la Vrața, în partea de nord-vest a Bulgariei. Este vorba de un întreg ansamblu arhitectural cu caracter de unicat, format din mai multe încăperi, culoare și intrări. Monumentul funerar, descoperit la numai patru metri adâncime, este o construcție de piatră cu un înveliș de lemn, având ca acoperiș o cupolă formată dintr-un lut special tratat, pentru a apăra de eroziune mormintul. Se presupune că acest cavou milenar a aparținut unei prințese, care a reprezentat ultimul vlăstar al unei dinastii trace, ale cărei urme păreau pînă nu demult iremediabil pierdute în negura vremurilor.

Faptul că în încăperile reconstituite de la baza mormintului s-a descoperit, alături de oseminte, și un adevărat tezaur format din vase de aur și argint cu motive caracteristice în cel mai pur stil tracic, conferă descoperirii o însemnătate aproape egală cu cea a tezaurului de la Panaghiuriște. Exemplar de rară frumusețe, vasul de aur, în greutate de 250 gr., are o toartă împletită cu măiestrie și prezintă în altorelief două care cu câte două roți, trase în direcții opuse de câte patru cai, mînați de bărbați purtînd veșminte de sărbătoare. V. Nikolov, unul din arheologii pasionați care lucrează la muzeul din Vrața, consideră că valoarea deosebită a ornamentației de pe vasele de aur și argint constă în stilul popular pur tracic în care sînt reprezentați atât oamenii și animalele, cît și cele două care cu incrustațiile respective.

Tezaurul de la Vrața, care, pe lîngă

aceste piese, conține o seamă de alte obiecte din bronz, confirmă iscusința de care au dat dovadă la vremea lor tracii în extragerea minereurilor și în prelucrarea metalelor. Homer, care i-a cîntat pe traci ca neîntrețuți crescători de cai, și Herodot, care numea Tracia «țara cailor», n-au pomenit de meșteșugul împămîntenit al transformării metalului în obiecte de frumusețe imperisabilă. Strădaniile de azi ale arheologilor bulgari vin să completeze cunoștințele despre lumea încă plină de taine a tracilor ce odinioară. Oricum, după aprecierile experților, monumentul funerar de la Vrața constituie o descoperire de mare însemnătate și pentru faptul că oferă indicii sigure pentru continuarea săpăturilor arheologice, întrucît se presupune că în jurul locului în care a fost înhumată prințesa cu tezaurul ei de aur, argint și bronz, s-ar putea să fie descoperită curînd o mare așezare tracă, cuprinzînd case de locuit, palate și temple.

Dic. BABOIAN

Unul din vasele descoperite la Vrața.

takhmau cea zîmbitoare

Cinci kilometri depart Takhmau, capitala regională a provinciei Kandal, de Pnom Penh, capitala cu viață trepidantă a Cambodgiei, de animația bulevardelor, de circulația intensă. De-a lungul fluviului Bassac se întinde alene orașul. Este o imensă grădină înflorită, în care, în spatele gardurilor vii de palmieri și cocotieri, apar vile

cochete cu pereții tencuiți — clădiri joase, de o albeață orbitoare, sprijinite pe coloane pitorești. Aceste vile adăpostesc atît locuiești particulare, cît și edificii publice.

Drumul de la grădina publică cu copaci umbroși pînă la pașada cu porți de aur ne dezvăluie farmecele așezării Takhmau. Un mic templu retras, a cărui prospețime

Pe o arteră principală a capitalei cambodgiene.

invită la meditație, își deschide porțile spre fluviu. Un Buddha gînditor pare să contemple malurile apei. Aici începe grădina; înții pomi stufoși care arunca o umbră generoasă în spațiul rezervat copiilor; urmează o porțiune amenajată în stil francez, care își etalează formele geometrice, rondurile cu flori, gazonul bine întreținut. Bâncile de piatră îi îmbie pe adolescenții care se înflăcărează în discuții filozofice...

Pe măsură ce străbați orașul, admiri stilul modern al clădirilor sale; ici, piața acoperită cu formele ei geometrice: colo, liceul, un mare dreptunghi de culoare albă; toate aceste clădiri dau așezării un aspect de mare oraș, pe care apropierea capitalei îl va întări și mai mult în anii viitori. Ceea ce trebuie însă reținut este înfățișarea optimistă a așezării Takhmau, bucuria de a trăi a locuitorilor săi. Nu degeaba i se mai spune Takhmau cea Zîmbitoare.

Înainte de 1962, de pildă, orașul ocupa o suprafață de 10 ha. În trei ani s-au construit pe 140 ha: 100 ha pentru zona de locuințe, 16 ha pentru zona comercială și 24 ha

pentru zona administrativă. În ce privește zona industrială, care se va întinde în jurul așezării, ea va ocupa, într-un viitor apropiat, 238 ha. Probabil că această zonă va deveni curînd cea mai industrializată din întreaga Cambodgie.

Cea mai mare dificultate întîmpinată la amenajarea orașului a fost asanarea și curățirea marii zone mlăștinoase, lucrare efectuată cu ajutorul întregii populații.

Apropierea de Pnom Penh face ca Takhmau să fie un loc favorit de excursii pentru locuitorii capitalei. În fiecare duminică, mii de turiști se duc să respire aerul proaspăt și răcoros de pe malurile Bassacului. De-a lungul fluviului s-a amenajat o zonă de 1,5 km — vastă grădină de care am pomenit — iar din loc în loc, mici restaurante rustice în care te poți odihni privind șalupele care circulă pe apă sau șirurile lungi de sampane (bărci de bambus cu pinze).

Takhmau este o așezare în plină dezvoltare, cel mai tînăr centru al Republicii Cambodgia.

(Din «Kambujas».)

din lume adunate

Ce-or gîndi despre deplorabila lor misiune soldații și ofițerii trimiși să joace rolul de jandarm în teritoriul străine? Întrebarea nu și-ar putea-o pune cei aflați în situația de a suporta călcătura cazonă străină pe scoarța casei lor. Pentru ei problemele se reduc la una singură: cînd vor pleca străinii acasă? Un ziar englez a considerat totuși că o anchetă psihologică în rîndurile trupelor de ocupație nu ar fi lipsită de interes. Reporterul a parcurs în acest scop o distanță de 7 000 de mile pe traseul căreia se află presărate diferite baze engleze, ajunse, după părerea lui, în situația «de mausoleu extravagant al unui imperiu mort». Iată cîteva din răspunsurile primite:

— Noi ne aflăm aci pentru eventualitatea că guvernul englez ar vrea să trimită trupe în Vietnam în ajutorul americanilor.

— Sîntem aci în eventualitatea că populația locală ar avea nevoie de noi în condițiile unor catastrofe naturale, inundații, cutremure etc.

Nici unul dintre cei întrebați nu a făcut vreo legătură între niscaiva interese vitale britanice și prezența lor acolo. Și pentru asta, constata ziaristul englez, Anglia cheltuiește anual 317 milioane de lire sterline. Este limpede că oamenii (90 000) și banii ar putea să-și găsească o folosință mai profitabilă acasă. Oricum, imperiul este mort — cu sau fără monument.

Recent s-a anunțat că blocul atlantic a hotărît mutarea în Belgia și a Consiliului atlantic, organism politic principal al alianței, în ciuda faptului că Franța a declarat că este gata să-și găzduiască în continuare «ordinul de evacuare» dat de Franța referindu-se doar la comandamentul militar care a început să se mute și la bazele militare americane și atlantice.

S-a aflat însă că la sesiunea din decembrie a Consiliului ministerial hotărîrea va întîmpina o opoziție vehementă neașteptată: cea a ambasadorilor permanenți la Paris ai țărilor mici membre. Pînă acum ei îndeplineau două funcții — cea de ambasador în Franța și totodată cea de ambasador pe lîngă NATO, pentru care incasau suplimente serioase. Prin mutarea Consiliului, ei ar urma să piardă această sursă importantă de venituri. Se spune că, indiferent de nemulțumirea existentă în NATO față de poziția Franței, ambasadorii în cauză sînt hotărîți să facă un ultim și disperat efort pentru a menține sediul Consiliului la Paris. Ei vor primi sprijin și din partea comandanților atlantici mutați în Belgia, într-o localitate plictisitoare și cu diurnă mai mică. Menținerea Consiliului ar fi singura șansă și pentru ei să mai vină din cînd în cînd la Paris să se mai distreze, bineînțeles pe contul organizației. Cazul constituie o mărturie în plus a faptului că orice organism parazitărilor care și-a trăit traiul își găsește sursa de prelungire a existenței în necesitățile celor care își cîștigă traiul pe spinarea sa, indiferent dacă acest lucru este necesar sau nu.

Directorul agenției centrale de spionaj a Statelor Unite, Richard Helms, a fost dat în judecată de un fost salariat al său, spionul

V. Tofte. Se cunoaște că Tofte, intrînd în conflict cu unii colegi, aceștia au organizat o campanie de suspiciuni împotriva lui care s-a terminat cu o descindere la casa lui Tofte, în lipsa acestuia, în vederea găsirii de probe acuzatoare. Acțiunea judecătorească întreprinsă de Tofte se bazează pe acuzația că agenții lui Helms «au pătruns în mod ilegal în casă și și-au însușit o scrisoare cu caracter personal». Va fi interesant de cunoscut reacția judecătorilor. În cazul că îi vor da cîștig de cauză lui Tofte, s-ar crea un precedent serios, întrucît în practica curentă a CIA, pătrunderea ilegală în casele altora, ca să nu mai vorbim de țările altora, este un lucru cît se poate de obișnuit. Ne gîndim numai la faptul că, imediat după sentință, nu numai Helms și agenții săi în funcție ar putea să fie penalizați. Ar trebuie să sufere rigorile legii însuși autorul plîngerii, ca urmare a activității sale îndelungate în slujba CIA.

Nicolae URECHE

Aviatoarea sovietică Evghenia Martova a stabilit un nou record de zbor parcurgînd 2 000 km în 2h14'47", respectiv cu o medie orară de 895 km/oră.

«Miss Scandinavia 1967»: tînăra finlandeză Satu Ostring.

Două produse superioare fabricate din uleiuri vegetale de cea mai bună calitate. Se pot folosi cu succes în alimentația zilnică, în prăjituri și preparate culinare. Cereți pretutindeni margarina vitaminizată: IDEAL și MARGA. Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame.

Dimineața, la prânz și seara

MARGARINA IDEAL ȘI MARGA

Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame

IDEAL ȘI MARGA